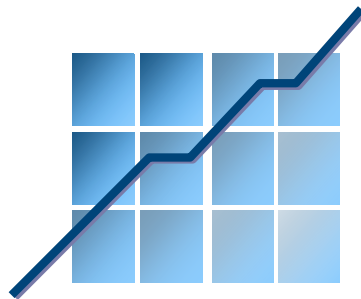

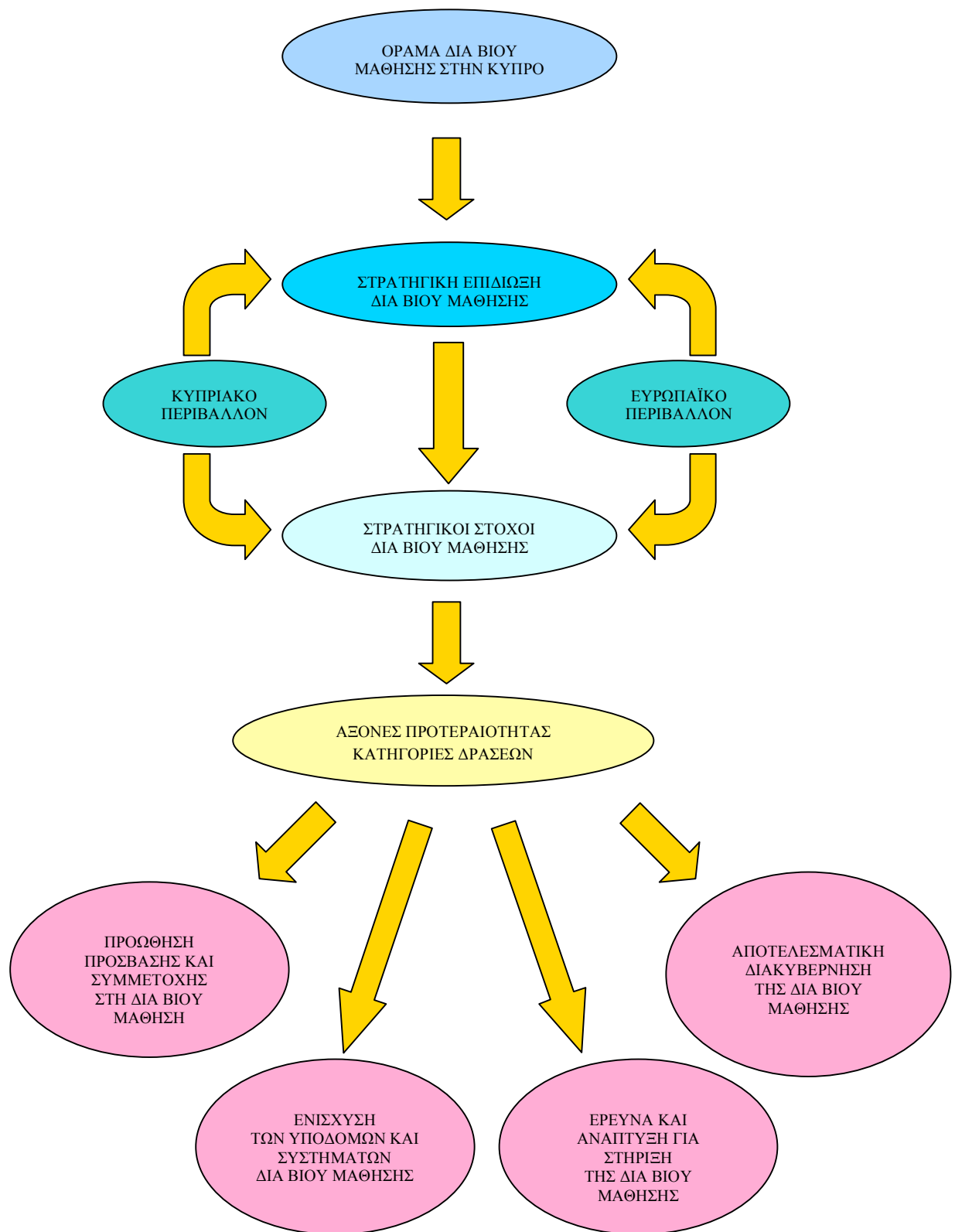
**ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**

2007 - 2013

ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2007

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2.	ΟΡΑΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ	2
3.	ΤΟ ΔΙΑΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	3
3.1.	Το Διαμορφούμενο στην Ε.Ε. περιβάλλον για προώθηση της Δια Βίου Μάθησης	3
3.2.	Το Διαμορφούμενο στην Κύπρο περιβάλλον για προώθηση της Δια Βίου Μάθησης.....	3
3.2.1.	Περιγραφή Υφιστάμενης Κατάστασης	4
3.2.1.1	<i>Δια Βίου Μάθηση-Εκπαίδευση και Κατάρτιση .....</i>	<i>4</i>
3.2.1.2.	<i>Αγορά Εργασίας – Απασχόληση .....</i>	<i>9</i>
3.3.	Ανάλυση SWOT	11
4.	ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.....	13
5.	ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.....	15
5.1.	Προώθηση Πρόσβασης και Συμμετοχής Όλων στη Δια Βίου Μάθηση	15
5.1.1.	Προώθηση της Πρόσβασης και Παραμονής στην Εκπαίδευση για όλους	16
5.1.2.	Προώθηση της Ένταξης / Επανάταξης στην Αγορά Εργασίας.....	18
5.1.3.	Προώθηση της Δια Βίου Μάθησης των Απασχολούμενων και Στήριξη Επιχειρήσεων	20
5.1.4.	Προώθηση της Δια Βίου Μάθησης στο Δημόσιο Τομέα.....	21
5.2.	Ενίσχυση των Υποδομών και Συστημάτων Δια Βίου Μάθησης	24
5.2.1.	Βελτίωση και Ενίσχυση των Υποδομών και του Περιεχομένου Εκπαίδευσης	24

5.2.2.	Ενίσχυση των Υποδομών και του Περιεχομένου Κατάρτισης.....	29
5.2.2.1.	Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων.....	29
5.2.2.2.	Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης.....	29
5.2.3.	Προώθηση Εθνικού Συστήματος Προσόντων.....	30
5.2.3.1.	Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.....	30
5.2.3.2.	Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων.....	31
5.3.	Έρευνα και Ανάπτυξη για Στήριξη της Δια Βίου Μάθησης.....	31
5.3.1.	Τάσεις και Προβλέψεις Αναγκών Δια Βίου Μάθησης	32
5.3.2.	Ανάπτυξη των Συστημάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.....	32
5.3.3.	Αξιολόγηση των Επιδράσεων της Δια Βίου Μάθησης στην Αύξηση της Παραγωγικότητας και Ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής Οικονομίας	33
5.4.	Αποτελεσματική Διακυβέρνηση της Δια Βίου Μάθησης.....	33
5.4.1.	Αποτελεσματική Διακυβέρνηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος	34
5.4.2.	Αποτελεσματική Διακυβέρνηση του Συστήματος Κατάρτισης	34
5.4.3.	Σύσταση Νέων Μηχανισμών Διακυβέρνησης Δια Βίου Μάθησης.....	35
5.4.3.1	Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης.....	35
5.4.3.2	Ίδρυμα διαχείρισης Ευρωπαϊκού Προγράμματος Δια Βίου Μάθησης.....	36
6.	ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ	36
7.	ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΣΕΙΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ.....	37
7.1.	Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του Σχολείου	37
7.2.	Μείωση του αναλφαβητισμού των νέων ηλικίας 15 ετών και άνω.....	37
7.3.	Αύξηση των Αποφοίτων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.....	37
7.4.	Αύξηση της Συμμετοχής Ενηλίκων στη Δια Βίου Μάθηση	38
7.5	Αύξηση των αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης στα Μαθηματικά, τις Θετικές Επιστήμες και την Τεχνολογία	38

ΠΡΟΟΙΜΙΟ

Το παρόν έγγραφο περιέχει την Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης στην Κυπριακή Δημοκρατία για την επταετία 2007 - 2013. Αποτελεί την προγραμματική απόκριση της Κύπρου σε αναδυόμενες προκλήσεις μέσα στο νέο κοινωνικοοικονομικό γίγνεσθαι που δημιουργεί η κοινωνία της γνώσης και η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης για την επταετία 2007-2013 προσδιορίζει τις στρατηγικές επιδιώξεις, διαμορφώνει τους απορρέοντες από αυτές στρατηγικούς στόχους, συνακόλουθα καθορίζει άξονες προτεραιότητας και προδιαγράφει τις εμπεριεχόμενες σε αυτούς κατηγορίες δράσεων που θα προωθούνται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Για την επίτευξη των κυρίαρχων στρατηγικών επιδιώξεων της ποιοτικής βελτίωσης της εκπαίδευσης, της βελτίωσης της κοινωνικής συνοχής, της καλλιέργειας των αρχών της ισότητας και της δημοκρατίας, της καταπολέμησης του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, της αναβάθμισης του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου και της βελτίωσης της παραγωγικότητας και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, είναι αναγκαία η προώθηση με ποικιλόμορφους τρόπους επικεντρωμένων δράσεων σε 4 άξονες προτεραιότητας:

- **Πρόσβαση και συμμετοχή όλων στη Δια Βίου Μάθηση:** Επικεντρωμένες δράσεις προώθησης της πρόσβασης και παραμονής στην Εκπαίδευση για όλους, της ένταξης / επανένταξης στην αγορά εργασίας επιλεγμένων ομάδων ανθρώπινου δυναμικού για αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο, καθώς και της δημιουργίας ευκαιριών για εκπαίδευση των ενηλίκων.
- **Υποδομές και Συστήματα Δια Βίου Μάθησης:** Προώθηση της ποιοτικής διάστασης της Δια Βίου Μάθησης με ενίσχυση των υποδομών και του περιεχομένου της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης καθώς και της προώθησης Εθνικού Συστήματος Προσόντων.
- **Έρευνα και Ανάπτυξη:** Ποικιλόμορφες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης σε καίριας σημασίας θέματα για τη Δια Βίου Μάθηση στην Κύπρο.
- **Αποτελεσματική Διακυβέρνηση:** Ποικιλόμορφες δράσεις για ενίσχυση των συστημάτων και μηχανισμών διακυβέρνησης της Δια Βίου Μάθησης τόσο στο Εκπαιδευτικό Σύστημα όσο και στο Σύστημα Κατάρτισης με την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων στη Δια Βίου Μάθηση εταίρων.

Βαρύνουσας σημασίας πρόκληση για την Κύπρο κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 αποτελεί η διασφάλιση της συγχρηματοδότησης από τα Διαρθρωτικά Ταμεία συγκεκριμένων έργων, που θα αποσκοπούν επικεντρωμένα σε: (i) ποιοτική αναβάθμιση και βελτίωση του εκπαιδευτικού συστήματος, (ii) βελτίωση των υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων δομών για παροχή ανεπίσημης/ άτυπης μάθησης (iii) ένταξη/επανένταξη στην αγορά εργασίας επιλεγμένων ομάδων **νέων που διακόπτουν τη φοίτηση τους στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση καθώς και αποφοίτων της βαθμίδας αυτής, αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**, ανέργων και αδρανούς γυναικείου δυναμικού, (iv) παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ανθρώπινου δυναμικού για βελτίωση της παραγωγικότητας και ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και (v) σταδιακή εγκαθίδρυση και λειτουργία Εθνικού Συστήματος Προσόντων στην Κύπρο.

Βασικές προϋποθέσεις για την επιτυχή υλοποίηση της Εθνικής Στρατηγικής Δια Βίου Μάθησης είναι αφενός η έγκαιρη δημιουργία των κατάλληλων δομών για απορρόφηση κοινοτικών πόρων και η κατάλληλη στελέχωση των διαφόρων υπηρεσιών με το αναγκαίο προσωπικό, και αφετέρου η επίδειξη της απαιτούμενης συνέργειας μεταξύ όλων των αρμοδίων υπηρεσιών, σε παράλληλη πορεία με την ενεργό σύμπραξη όλων των εμπλεκόμενων στη Δια Βίου Μάθηση εταίρων.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Μάρτιο του 2000, κατά τη Σύνοδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στη Λισσαβόνα, οι Ευρωπαίοι Αρχηγοί Κρατών και Κυβερνήσεων δεσμεύτηκαν να καταστήσουν μέχρι το 2010, την οικονομία της Ε.Ε. την πλέον δυναμική και ανταγωνιστική στον κόσμο, βασισμένη στη γνώση, ικανή να παράγει αειφόρο οικονομική ανάπτυξη, με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας, κοινωνική συνοχή και σεβασμό στο περιβάλλον.

Η παγκοσμιοποίηση, η φιλελευθεροποίηση και η μείωση του προστατευτισμού, καθώς και ο έντονος ανταγωνισμός τόσο διεθνώς όσο και στην επιτόπια αγορά, είναι παράγοντες που θα συνεχίσουν να διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο στην ανταγωνιστικότητα των οικονομιών. Με τα δεδομένα αυτά η κυπριακή οικονομία χρειάζεται περαιτέρω εκσυγχρονισμό για βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Η Κύπρος με την ένταξή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί πλέον οργανικό μέρος μιας ευρύτερης οικονομικής οντότητας και καλείται αφενός να αντιμετωπίσει νέες προκλήσεις και αφετέρου να εκμεταλλευτεί τα πλεονεκτήματα που αυτή η νέα κατάσταση της παρέχει. Η αντιμετώπιση των νέων προκλήσεων επιβάλλει την υιοθέτηση πολιτικών, οι οποίες θα ανταποκρίνονται στις ιδιαίτερες οικονομικές και πολιτικές συνθήκες της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά θα συνεκτιμούν τους γενικότερους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τις κατευθύνσεις και τις πολιτικές που αυτή διαμορφώνει.

Το ανανεωμένο πρόγραμμα δράσης της Λισσαβόνας προσδιορίζει νέες επικεντρωμένες ενέργειες σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο που θα βοηθήσουν την υλοποίηση του οράματος που απορρέει από την αναθεωρημένη Στρατηγική της Λισσαβόνας. Οι ενέργειες αυτές αφορούν βασικά τα ακόλουθα:

- *Οι ευρωπαϊκές οικονομίες να γίνουν ένας ελκυστικότερος τόπος για τις επενδύσεις και τους εργαζόμενους με την ευρύτερη και βαθύτερη οικονομική ολοκλήρωση και την ενδυνάμωση της ενιαίας εσωτερικής αγοράς.*
- *Η γνώση και η καινοτομία να αποτελέσουν τους σημαντικότερους παράγοντες για οικονομική μεγέθυνση και αύξηση της παραγωγικότητας μέσα από τη βελτίωση των επενδύσεων στον τομέα της εκπαίδευσης, της έρευνας και της ανάπτυξης, τη διευκόλυνση της καινοτομίας και την εισαγωγή των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας.*
- *Να δημιουργηθούν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας με βασικές στοχεύσεις την εφαρμογή ενεργών πολιτικών απασχόλησης για αύξηση του ποσοστού απασχόλησης, τη βελτίωση της προσαρμοστικότητας του εργατικού δυναμικού και των επιχειρήσεων και τις περισσότερες και καλύτερες επενδύσεις στον τομέα της εκπαίδευσης και κατάρτισης.*

Η ανάπτυξη και ο εκσυγχρονισμός των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της Ευρώπης αποτελούν σημαντικά συστατικά της Στρατηγικής της Λισσαβόνας, αφού συνεισφέρουν άμεσα στη μετάβαση στην κοινωνία της γνώσης και αποτελούν βασικά στοιχεία τόσο για την προσωπική ολοκλήρωση όσο και για την ανάπτυξη εξειδικευμένου, καταρτισμένου και ευέλικτου ανθρώπινου δυναμικού. Ως εκ τούτου, στα πλαίσια της ετοιμασίας του Εθνικού Προγράμματος για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, η Κύπρος έχει δεσμευτεί για την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης με τη διαμόρφωση ολοκληρωμένου πλαισίου στρατηγικής.

Η δέσμευση έχει αναληφθεί από όλα τα κράτη μέλη της Ε.Ε., ως απόρροια της εντολής του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (Feira European Council, June 2000) προς τα κράτη μέλη το Συμβούλιο και την Επιτροπή να «καθορίσουν συνεκτικές και ολοκληρωμένες στρατηγικές και πρακτικά μέτρα με στόχο την προώθηση της διά βίου μάθησης για όλους» ως

κεντρικό στοιχείο της στρατηγικής της Λισσαβόνας καθώς και από μεταγενέστερες ενέργειες/πράξεις σε επίπεδο Ε.Ε. Τέτοιες σημαντικές ενέργειες ήταν η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου Μάθησης (COM (2001) 678 final), το Ψήφισμα του Συμβουλίου (C 163 of 9.7.2002) για καθιέρωση της διά βίου εκπαίδευσης και κατάρτισης ως μία από τις κατευθυντήριες αρχές στους εν λόγω τομείς, οι κατευθυντήριες γραμμές του 2005 για τη στρατηγική της Λισσαβόνας, καθώς και η Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου ημερ. 15.11.2006 για τη θέσπιση του Προγράμματος Δράσης για τη Διά Βίου Μάθηση (Decision No. 1720/2006/EC).

Το Γραφείο Προγραμματισμού, ως η αρμόδια Υπηρεσία για το Εθνικό Πρόγραμμα για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας, είχε αναλάβει πρωτοβουλία για το συντονισμό των ενεργειών διαμόρφωσης συνεκτικής και ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη Διά Βίου Μάθηση στην Κύπρο. Ως αποτέλεσμα των εν λόγω ενεργειών, έχει εκπονηθεί η παρούσα Έκθεση από συντονιστική επιτροπή, στην οποία συμμετείχαν το Γραφείο Προγραμματισμού (πρόεδρος) το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, το Κέντρο Παραγωγικότητας και η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού. Η στρατηγική έχει συζητηθεί με τους εμπλεκόμενους κοινωνικούς εταίρους σε ευρεία σύσκεψη στις 29.6.2007 και οι απόψεις τους έχουν ενσωματωθεί στην Έκθεση, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (Απόφ. Αρ. 66.304 ημερ. 7.11.07).

Η Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης στην Κυπριακή Δημοκρατία για την επταετία 2007-2013 προσδιορίζει τις στρατηγικές επιδιώξεις, διαμορφώνει τους απορρέοντες από αυτές στρατηγικούς στόχους, συνακόλουθα καθορίζει άξονες προτεραιότητας και προδιαγράφει τις εμπεριεχόμενες σε αυτούς κατηγορίες δράσεων που θα προωθούνται στην Κύπρο.

Υπόβαθρο στη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής αποτελούν οι αναδυόμενες μέσα από το διαμορφούμενο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και Κύπρο περιβάλλον Δια Βίου Μάθησης προκλήσεις, με κεντρικό σημείο αναφοράς και πυξίδα την κοινωνικοοικονομική πολιτική της Δημοκρατίας, όπως αυτή επηρεάζεται από τα νέα δεδομένα της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση και καταγράφεται στο Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης της προγραμματικής περιόδου 2007 - 2013. Η Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης προδιαγράφει και τη συγχρηματοδότηση έργων από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και άλλα Ευρωπαϊκά Προγράμματα.

2. ΟΡΑΜΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Η Κύπρος υιοθετεί τον ορισμό που περιέχεται στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης (COM (2001) 678), ότι δηλαδή, η διά βίου μάθηση είναι κάθε μαθησιακή δραστηριότητα, η οποία αναλαμβάνεται καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής των ατόμων με σκοπό τη βελτίωση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων στο πλαίσιο μιας προσωπικής, κοινωνικής προοπτικής και /ή μιας προοπτικής που σχετίζεται με την απασχόληση. Η Κύπρος συμπεριλαμβάνει στη μαθησιακή δραστηριότητα όλο το φάσμα δράσεων εκπαίδευσης, κατάρτισης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού: επίσημη, ανεπίσημη και άτυπη, μάθηση στο χώρο εργασίας,

δεξιότητες, γνώσεις, στάσεις και συμπεριφορές που οι άνθρωποι αποκτούν μέσα από τις καθημερινές τους εμπειρίες.

Ο στόχος της Ε.Ε. για μια περιοχή διά βίου μάθησης, όπως καθορίστηκε στην πιο πάνω ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, είναι η ενδυνάμωση των πολιτών ώστε να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης, κινούμενοι ελεύθερα μεταξύ μαθησιακών πλαισίων, επαγγελμάτων, περιοχών και χωρών για την επίτευξη της μάθησης καθώς και η αποφυγή αποκλεισμών και περισσότερη ευημερία, ανεκτικότητα και δημοκρατικότητα.

Στα πιο πάνω πλαίσια, το όραμα της Κύπρου ως προς τη Διά Βίου Μάθηση είναι η διαμόρφωση ενός συστήματος που να διασφαλίζει ότι όλα τα άτομα θα έχουν την παρόθηση, τη στήριξη, τα μέσα, τους πόρους και το χρόνο για συμμετοχή σε μαθησιακές δραστηριότητες καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, με στόχο τη δημιουργία μιας κοινωνίας στην οποία όλοι οι πολίτες θα συμμετέχουν ενεργά και ισότιμα και θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της παραγωγικότητας, της καινοτομίας, της ανταγωνιστικότητας και του δυναμισμού της χώρας.

3. ΤΟ ΔΙΑΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ ΚΑΙ ΚΥΠΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

3.1. Το διαμορφούμενο στην Ε.Ε. περιβάλλον για προώθηση της Δια Βίου Μάθησης

Οι αποφάσεις πολιτικής που λαμβάνονται κατά καιρούς σε ευρωπαϊκό επίπεδο διαμορφώνουν το περιβάλλον μέσα στο οποίο η Κύπρος προσαρμόζεται και δρα για προώθηση της Δια Βίου Μάθησης. Τέτοιες αποφάσεις πολιτικής λαμβάνονται στα ακόλουθα πεδία:

- Ανανεωμένη Στρατηγική Λισσαβόνας
- Ευρωπαϊκή Στρατηγική για τη Δια Βίου Μάθηση
- Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010»
- Διαδικασία Μπολόνια στην Ανώτατη Εκπαίδευση
- Διακήρυξη της Κοπεγχάγης σε σχέση με την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- Απόφαση του Συμβουλίου των Υπουργών Μαΐου 2004 για τη Δια Βίου Επαγγελματική Καθοδήγηση
- Ευρωπαϊκή Στρατηγική Απασχόλησης
- Ευρωπαϊκή Στρατηγική Ανάπτυξης του Ανθρώπινου Κεφαλαίου
- Διαρθρωτικά Ταμεία Ευρωπαϊκής Ένωσης

3.2. Το διαμορφούμενο στην Κύπρο περιβάλλον για προώθηση της Δια Βίου Μάθησης

Οι αποφάσεις πολιτικής που λαμβάνονται κατά καιρούς στην Κύπρο διαμορφώνουν το Κυπριακό περιβάλλον Δια Βίου Μάθησης. Τέτοιες αποφάσεις πολιτικής περιέχονται στα ακόλουθα Εθνικά Έγγραφα Προγραμματισμού και Δράσεων:

- Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης της Κύπρου για τη Στρατηγική της Λισσαβόνας

- Εθνική Έκθεση για το Πρόγραμμα «Εκπαίδευση και Κατάρτιση 2010»
- Στρατηγικό Σχέδιο Ανάπτυξης 2007 – 2013
- Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς για τα Διαρθρωτικά Ταμεία 2007 – 2013

3.2.1. Περιγραφή υφιστάμενης κατάστασης

Το ανθρώπινο δυναμικό, πέραν του ότι συνιστά το σύνολο της κοινωνίας των πολιτών, αποτελεί το βασικό συντελεστή παραγωγής της κυπριακής οικονομίας. Ως εκ τούτου, η συνεχής ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί πρωταρχική προτεραιότητα της Κυβέρνησης. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στη συνεχή βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και των προγραμμάτων κατάρτισης / επανακατάρτισης και εκπαίδευσης ενηλίκων με στόχο τη διασφάλιση της καλύτερης διασύνδεσης τους με το κοινωνικό πλαίσιο το οποίο διαμορφώνεται και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

3.2.1.1 Δια Βίου Μάθηση - Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η Κύπρος παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις στον τομέα της Δια Βίου Μάθησης που λαμβάνουν χώρα σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, συμμετέχοντας σε ευρωπαϊκές επιτροπές και λαμβάνοντας υπόψη τις πολιτικές και τις συστάσεις της ΕΕ. Στην Κύπρο υπάρχει ένα ευρύ σύστημα Δια Βίου Μάθησης, από την προσχολική ηλικία μέχρι τα γηρατειά, που περιλαμβάνει τόσο την τυπική μάθηση, που προσφέρεται στο σχολείο και σε άλλα ιδρύματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, όσο και τη μη τυπική και άτυπη μάθηση που αποκτάται έξω από αυτά.

3.2.1.1.1. Εκπαίδευση

Οι δαπάνες για την εκπαίδευση για το έτος 2006 ανήλθαν στο 7 % του Α.Ε.Π., ενώ το 2007 αναμένεται να ανέλθουν στο 7,44%.

Σύμφωνα με την ετήσια Έκθεση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού για το 2005, κατά το σχολικό έτος 2004-2005 οι μαθητές προδημοτικής (δημόσιας και κοινοτικής), δημοτικής, μέσης γενικής και μέσης τεχνικής επαγγελματικής εκπαίδευσης ήταν 11 859, 57 575, 51 353, και 4370 αντίστοιχα. Στα εσπερινά γυμνάσια φοίτησαν 809 μαθητές και στα απογευματινά και βραδινά τμήματα της τεχνικής εκπαίδευσης 1349 μαθητές. Ο αριθμός των μαθητών στο σύστημα μαθητείας ανήλθε στους 473. Ο αριθμός των Κύπριων φοιτητών στο εσωτερικό ανήλθε, με βάση προκαταρκτικά στοιχεία για την ίδια περίοδο, στους 15 051 σε σύγκριση με 19 011 που φοιτούσαν στο εξωτερικό.

Το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 20-24 ετών που συμπλήρωσε τουλάχιστον δευτεροβάθμια εκπαίδευση ανήλθε το 2005 στο 80,7%, και εξακολουθεί να υπερβαίνει το μέσο όρο της ΕΕ που το 2005 ήταν 77,3%. Το ποσοστό του πληθυσμού ηλικίας 30-64 με προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης έφθασε το 26,4% το 2004, σε σύγκριση με 19,6% που είναι ο μέσος όρος της ΕΕ. Σημειώνεται επίσης ότι το ερευνητικό δυναμικό ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού της Κύπρου ανέρχεται σε 0,62% όταν ο μέσος όρος των 25 χωρών-μελών της Ε.Ε. είναι 1,31%

Κατά το ακαδημαϊκό έτος 2004/05, το 63% των αποφοίτων της μέσης εκπαίδευσης συνέχισαν τις σπουδές τους σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο και στο εξωτερικό, σε σύγκριση με 49% το 2000/01. Από τα άτομα αυτά, 43,9% σπουδάζουν στην Κύπρο και 56,1% στο εξωτερικό, ενώ το έτος 2000/01, ποσοστό 39,9% σπούδαζαν στην Κύπρο και 60,9% στο εξωτερικό.

Με βάση τα στοιχεία της EUROSTAT, ο αριθμός των νέων που εγκαταλείπουν πρόωρα τα ιδρύματα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης έχει αυξηθεί κατά πολύ τα τελευταία χρόνια (18,2% του συνόλου των νέων ηλικίας 18-24, το 2005) και είναι μεγαλύτερος από το μέσο όρο για την Ε.Ε. (15,2%). Εντούτοις, σημειώνεται ότι το ποσοστό 18,2% των νέων (18-24 ετών), που παρουσιάζεται ότι δε συμπλήρωσαν το δεύτερο κύκλο της Μέσης Εκπαίδευσης, βασίζεται στη γενική μεθοδολογία της Ε.Ε. και δεν συμπεριλαμβάνονται σ' αυτό, οι φοιτητές στο εξωτερικό, καθώς και οι εθνοφρουροί που υπηρετούν τη θητεία τους, ενώ περιλαμβάνεται ο σημαντικός αριθμός ξένων εργατών στην Κύπρο, που χαρακτηρίζεται από χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο (σύμφωνα με την Έρευνα Εργατικού Δυναμικού ποσοστό πέραν του 40% των αλλοδαπών στην Κύπρο δε συμπλήρωσαν το δεύτερο κύκλο της Μέσης Εκπαίδευσης). Λαμβάνοντας υπόψη τους πιο πάνω τρεις παράγοντες, τότε το ποσοστό της σχολικής διαρροής, σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου μειώνεται στο 9,8% το 2005.

Αναγνωρίζοντας τη σημασία της εκπαίδευσης στην πορεία της κυπριακής κοινωνίας και οικονομίας, η Κυβέρνηση έχει προχωρήσει σε αξιόλογες καινοτόμες δράσεις και σημαντικές θεσμικές και άλλες αλλαγές όπως η Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του κυπριακού εκπαιδευτικού συστήματος. Η Κυβέρνηση διόρισε Επιτροπή Ειδικών για υποβολή έκθεσης με προτάσεις για τη συνολική αναμόρφωση και τον εκσυγχρονισμό της κυπριακής εκπαίδευσης. Στην έκθεση της Επιτροπής υπογραμμίζεται η ανάγκη για ανάπτυξη δεξιοτήτων Δια Βίου Μάθησης σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα και η παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης για όλους. Οι κυριότεροι τομείς στους οποίους επικεντρώνεται η υπό εξέλιξη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση είναι:

- i. Αναδιαμόρφωση της διοικητικής δομής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- ii. Συνεχής εκσυγχρονισμός της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων
- iii. Αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας
- iv. Ποιοτική αναβάθμιση της κατάρτισης και επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών
- v. Προώθηση της ενσωμάτωσης των Τεχνολογιών της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών στην εκπαίδευση
- vi. Ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες στα σχολεία με την πλήρη εφαρμογή του ισχύοντος νόμου
- vii. Επέκταση της υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης
- viii. Επέκταση του θεσμού του Ολοήμερου Σχολείου
- ix. Ανάπτυξη και επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης

Πέραν από τα πιο πάνω, προς την κατεύθυνση παροχής ίσων εκπαιδευτικών ευκαιριών και καταπολέμησης της σχολικής αποτυχίας, καταπολέμησης του σχολικού και του συνακόλουθου κοινωνικού αποκλεισμού, έχουν υιοθετηθεί διάφορα μέτρα, όπως μέτρα καταπολέμησης της παραπαιδείας, η θεσμοθέτηση των Ζωνών Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, το πιλοτικό πρόγραμμα αντιμετώπισης της μαθητικής παραβατικότητας, η μείωση του αριθμού μαθητών ανά τμήμα, τα προγράμματα στήριξης των αλλόγλωσσων μαθητών, τα ενισχυμένα προγράμματα στήριξης σε τομείς όπως ο λειτουργικός αναλφαβητισμός, οι μαθησιακές δυσκολίες και η ένταξη των παιδιών με ειδικές ανάγκες και η λειτουργία κέντρων προεπαγγελματικής αποκατάστασης παιδιών με ειδικές ανάγκες, με σκοπό την προετοιμασία της ιδιαίτερης αυτής ομάδας μαθητών για την αγορά εργασίας.

Η συμμετοχή των ατόμων ηλικίας 25-64 σε προγράμματα δια βίου μάθησης αυξήθηκε από 3,7% το 2000, σε 5,6 % το 2005. Ο αντίστοιχος μέσος όρος της Ε.Ε. για το 2005 ήταν 11%. Ειδικά για την εκπαίδευση ενηλίκων, σημαντικός είναι ο ρόλος των Επιμορφωτικών

Κέντρων, των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης, των Εσπερινών Γυμνασίων, των Εσπερινών Τεχνικών Σχολών και του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου (Π.Ι.Κ.).

Οι σκοποί και οι στόχοι των Επιμορφωτικών Κέντρων και των Κρατικών Ινστιτούτων Επιμόρφωσης συμβαδίζουν με την αναπτυξιακή πολιτική του κράτους και τους ευρύτερους στόχους του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, για την παροχή ευκαιριών για δια βίου μάθηση σε όλους τους πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας και την προετοιμασία τους για αποτελεσματική δράση στην Ενωμένη Ευρώπη. Ειδικά τα Επιμορφωτικά Κέντρα, καλύπτουν τις μαθησιακές ανάγκες όλων των ατόμων σε θέματα ηλεκτρονικών υπολογιστών, ελληνικής γλώσσας, ξένων γλωσσών, αλλά και σε θέματα απόκτησης δεξιοτήτων, ενώ μερικώς καλύπτουν την επαγγελματική κατάρτιση ατόμων σε άλλα θέματα. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι προσφέρονται πάνω από 60 διαφορετικά θέματα γενικού ενδιαφέροντος σε 20 000 και πλέον ενήλικες από 15 χρονών και άνω. Επίσης το πρόγραμμα καλύπτει τις ανάγκες ομογενών, ποντίων και άλλων αλλοδαπών όπως επίσης τις ανάγκες των τουρκοκυπρίων. Τα θέματα επαγγελματικής κατάρτισης προσφέρονται σε περίπου 4000 άτομα.

Για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και συμμετοχής όλων στη δια βίου μάθηση, τα Επιμορφωτικά Κέντρα οργανώνουν και προσφέρουν δωρεάν 50 ως 70 περίπου ειδικές τάξεις κάθε χρόνο, προσαρμοσμένες στις ανάγκες διάφορων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως οι λειτουργικά αναλάβητοι, οι φυλακισμένοι, οι ηλικιωμένοι και άτομα με ειδικές ανάγκες (π.χ. κωφοί, ανάπηροι, οι πολιτικοί πρόσφυγες, οι αιτητές ασύλου, οι αλλόγλωσσοι, κ.ά).

Τα θέματα συνεχούς, προαιρετικής επιμόρφωσης εκπαιδευτικών, τα οποία προσφέρονται από το Π.Ι.Κ., καλύπτουν τις ανάγκες εκπαιδευτικών όλων των βαθμίδων σε θέματα δεξιοτήτων δια βίου μάθησης (Τ.Π.Ε., δεξιότητες έρευνας, διαπολιτισμική εκπαίδευση κ.ά.). Τα προαιρετικά σεμινάρια ποικίλλουν σε διάρκεια, πραγματοποιούνται σε μη εργάσιμο χρόνο και αποτελούν ευέλικτη μορφή δια βίου μάθησης των εκπαιδευτικών άμεσα και καλλιέργειας δεξιοτήτων δια βίου μάθησης σε όλο το μαθητικό πληθυσμό έμμεσα.

Για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση προσώπων που είτε έχουν συμπληρώσει το 18^ο έτος της ηλικίας τους, είτε έχουν συμπληρώσει το 15^ο έτος της ηλικίας τους και εργάζονται για βιοποριστικούς λόγους είτε είναι γυναίκες που απασχολούνται ως οικοκυρές, λειτουργούν Εσπερινά Γυμνάσια σε απογευματινές και βραδινές ώρες.

3.2.1.1.2. Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση περιλαμβάνει όλες τις μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης που δίνουν στα άτομα τα προσόντα που χρειάζονται για να ενταχθούν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας. Τα προγράμματα Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης απευθύνονται κυρίως σε νεαρά άτομα που βρίσκονται ακόμα στην εκπαίδευση ή σε άτομα που δεν έχουν ακόμα ενταχθεί στην αγορά εργασίας. Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση περιλαμβάνει προγράμματα κατάρτισης που απευθύνονται σε εργαζόμενους και στοχεύουν στην επικαιροποίηση και αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους.

Η εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων στην Κύπρο παρέχεται από διάφορα ιδρύματα και σε διαφορετικά περιβάλλοντα. Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι ο κύριος προωθητής της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων. Η γενική εκπαίδευση ενηλίκων περιλαμβάνει προγράμματα σπουδών που προσφέρονται κυρίως από επιμορφωτικά κέντρα, τα κρατικά

ινστιτούτα επιμόρφωσης, τα εσπερινά γυμνάσια, που λειτουργούν ως σχολεία δεύτερης ευκαιρίας, τις σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου και τα Πανεπιστήμια.

Οι κύριοι φορείς διαμόρφωσης και εφαρμογής πολιτικής για την Επαγγελματική Κατάρτιση είναι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (ΑνΑΔ), το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού (ΥΠΠ) και το Υπουργείο Οικονομικών.

Με σκοπό να ενθαρρυνθεί και να διευκολυνθεί η πρόσβαση σε ευκαιρίες μάθησης, δίνονται οικονομικά κίνητρα υπό τη μορφή επιχορηγήσεων από την ΑνΑΔ σε επιχειρήσεις και οργανισμούς του ευρύ δημόσιου τομέα, οι οποίοι, βάσει της υφιστάμενης νομοθεσίας, υποχρεούνται να καταβάλλουν τέλος ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού. Σημειώνεται ότι η εν λόγω νομοθεσία δεν καλύπτει αυτοαπασχολούμενους και δημόσιους υπαλλήλους.

- Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Σύμφωνα με το CEDEFOP, η Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση αρχίζει μετά από την ολοκλήρωση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης (αν και είναι δυνατό να αρχίσει προηγουμένως) για να προωθήσει την απόκτηση των αναγκαίων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων για εισδοχή σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα ή μια ομάδα επαγγελματιών. Μπορεί να προσφερθεί σε σχολικό ή εργασιακό περιβάλλον.

Στην Κύπρο, ο μόνος και σημαντικός φορέας που προσφέρει Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση σε σχολικό περιβάλλον είναι η Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση (ΜΤΕΕ) του ΥΠΠ. Η Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση αρχίζει από την Ανώτερη Μέση Εκπαίδευση, όπου οι μαθητές έχουν την επιλογή της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Προσφέρεται σε δύο κατευθύνσεις, τη Θεωρητική και την Πρακτική Κατεύθυνση. Η διάρκεια φοίτησης είναι τρία χρόνια για την κάθε κατεύθυνση. Με την επιτυχή ολοκλήρωση των Προγραμμάτων Σπουδών, απονέμεται στους απόφοιτους και των δύο κατευθύνσεων το Απολυτήριο Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, το οποίο είναι ισάξιο με αυτό που αποκτάται από το Ενιαίο Λύκειο. Πρόσθετα, λειτουργούν και περιορισμένου αριθμού ιδιωτικές επαγγελματικές σχολές Μέσης Εκπαίδευσης.

Τα Προγράμματα που προσφέρονται στην Εσπερινή Τεχνική Σχολή, που λειτουργεί ως σχολείο δεύτερης ευκαιρίας, δίνοντας την ευκαιρία σε ενήλικες να αποκτήσουν Απολυτήριο Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, καθώς και τα Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών, αποτελούν σημαντικά Προγράμματα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, που προσφέρονται στην Κύπρο.

Επίσης, λειτουργούν σχέδια και προγράμματα αρχικής κατάρτισης που απευθύνονται κυρίως σε αποφοίτους ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε αυτά περιλαμβάνονται προγράμματα μη πανεπιστημιακού επιπέδου που προσφέρονται από δημόσια και ιδιωτικά ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης, τα Ταχύρρυθμα Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης, τα Μονοεπιχειρησιακά Προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης και τα νέα σχέδια που έχουν εγκριθεί για συγχρηματοδότηση από το ΕΚΤ και στοχεύουν στην προώθηση της κατάρτισης και της απασχολησιμότητας των ανέργων, των νέων αποφοίτων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης

και των οικονομικά αδρανών γυναικών. Στα προγράμματα Αρχικής Κατάρτισης περιλαμβάνεται και το πρόγραμμα προϋπηρεσιακής κατάρτισης για τους υποψήφιους για διορισμό στη δημόσια εκπαιδευτική υπηρεσία.

- Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη στην Κύπρο. Σημαντικοί φορείς στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση είναι το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού και το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού είναι υπεύθυνο για την Εσπερινή Τεχνική Σχολή, τα Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών, τα Επιμορφωτικά Κέντρα και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο.

Η Διεύθυνση Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης (ΔΜΤΕΕ) του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι ο κύριος οργανωτής, παροχέας και προωθητής της δημόσιας Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ιδίως μέσω των πιο κάτω:

- Εσπερινή Τεχνική Σχολή:

Η Εσπερινή Τεχνική Σχολή λειτουργεί κάτω από την επίβλεψη της Διεύθυνσης Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης του ΥΠΠ.

Τα Προγράμματα που προσφέρονται από την Εσπερινή Τεχνική Σχολή είναι ισοδύναμα με τα κανονικά Προγράμματα Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που προσφέρονται με πρωινή φοίτηση στις Τεχνικές Σχολές. Έτσι η ύλη που διδάσκεται σε κάθε κλάδο και ειδικότητα είναι η ίδια με την ύλη στους κλάδους / ειδικότητες που προσφέρονται στα κανονικά Προγράμματα Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, προσαρμοσμένα όμως στα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και ανάγκες των μαθητών που παρακολουθούν βραδινές τάξεις.

Η φοίτηση είναι δωρεάν και οδηγεί σε απόκτηση Απολυτηρίου, το οποίο είναι ισοδύναμο με αυτό που απονέμεται από το Ενιαίο Λύκειο και τις Τεχνικές Σχολές. Έτσι, οι απόφοιτοι της Εσπερινής Τεχνικής Σχολής μπορούν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας ή να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε Ιδρύματα Ανώτερης ή Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Κύπρο και την Ελλάδα, μέσα από τις Παγκύπριες Εξετάσεις, ή σε άλλες χώρες.

- Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα Τεχνικών Σχολών:

Παρέχονται Απογευματινά και Βραδινά Προγράμματα Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, καθώς και προπαρασκευαστικά μαθήματα για διάφορες εξετάσεις στις εγκαταστάσεις των Τεχνικών Σχολών σε όλες τις μεγάλες πόλεις της Κύπρου. Δεν απαιτούνται οποιαδήποτε προσόντα για παρακολούθηση των Προγραμμάτων και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται ποικίλουν, ανάλογα με το πρόγραμμα που θα ακολουθηθεί από τους μαθητές.

Σκοπός των Απογευματινών και Βραδινών Τμημάτων των Τεχνικών Σχολών είναι η παροχή Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης σε εργαζόμενους ενήλικες, με στόχο την αποτελεσματικότερη ανταπόκριση στις διαφοροποιούμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας. Παρέχουν επίσης κατάρτιση που στοχεύει στην επανένταξη των ανέργων ατόμων στην αγορά εργασίας σε τομείς που υπάρχουν ελλείψεις σε εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Σκοπός των προπαρασκευαστικών μαθημάτων είναι η προετοιμασία για διάφορες εξετάσεις, τόσο των μαθητών της κανονικής Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, όσο και των ενηλίκων. Καλύπτουν ποικιλία θεμάτων και στοχεύουν στην ετοιμασία μαθητών ή αποφοίτων της κανονικής Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης για τις Παγκύπριες Εξετάσεις για εισδοχή σε Ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Κύπρο και το εξωτερικό, καθώς και στην ετοιμασία μαθητών και ενηλίκων για διάφορες εξετάσεις που απαιτούνται από την Κυβέρνηση και τους Ημικρατικούς Οργανισμούς, για σκοπούς πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων ή για την έκδοση άδειας για άσκηση ενός ρυθμιζόμενου επαγγέλματος.

Τα Απογευματινά και Βραδινά Τμήματα των Τεχνικών Σχολών, καθώς και τα προπαρασκευαστικά μαθήματα για διάφορες εξετάσεις παρακολουθούνται από περίπου 1300 άτομα, κυρίως εργαζομένους. Περισσότεροι από 80 εκπαιδευτές και ειδικοί από τις επιχειρήσεις διδάσκουν τα Προγράμματα πάνω σε υπερωριακή βάση.

Όλες οι τάξεις οργανώνονται με ευελιξία για να ικανοποιήσουν τους εργαζόμενους που επιθυμούν να παρακολουθήσουν τα μονοετή ή διετή Προγράμματα που οδηγούν σε απόκτηση Πιστοποιητικού ή τα Προγράμματα που διαρκούν τρία χρόνια και οδηγούν σε απόκτηση Πιστοποιητικού, που είναι ισάξιο με το Απολυτήριο που απονέμεται από τις Τεχνικές Σχολές όσον αφορά το τεχνικό μέρος.

Τα άτομα που παρακολουθούν τα πιο πάνω Προγράμματα καταβάλλουν μειωμένα δίδακτρα, τα οποία εγκρίνονται από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Προγράμματα Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης είναι και τα προγράμματα του ΠΗΚ για τους εν υπηρεσία εκπαιδευτικούς. Η συμμετοχή εκπαιδευτικών σε προγράμματα δια βίου μάθησης και καλλιέργειας δεξιοτήτων δια βίου μάθησης στους μαθητές όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης ανέρχεται για το 2005 σε ποσοστό 14% περίπου του συνόλου των εκπαιδευτικών της Κύπρου (συμμετοχή σε προαιρετικά σεμινάρια σε μη εργάσιμο χρόνο και σε σεμινάρια σχολικής βάσης).

Η Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση προσφέρεται επίσης με τη μορφή πολυεπιχειρησιακών και μονοεπιχειρησιακών επιμορφωτικών προγραμμάτων κατάρτισης στην Κύπρο ή/και στο εξωτερικό και σεμιναρίων ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης, όπως τα προγράμματα που προσφέρουν η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης. Επιπρόσθετα, υπάρχουν εξειδικευμένα προγράμματα κατάρτισης για νεοπροσληφθέντες αποφοίτους τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Ειδικά σε ότι αφορά τον ιδιωτικό και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα, η πρόσβαση στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση διευκολύνεται και μέσω της λειτουργίας των Σχεδίων Ενίσχυσης Υποδομής Κατάρτισης και Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της ΑνΑΔ.

Η συμμετοχή στα προγράμματα Συνεχιζόμενης Κατάρτισης της Αρχής Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού, ανήλθε σε περίπου 53.326 άτομα το 2005 και 57.172 το 2006 (15,2% και 15,3% του εργατικού δυναμικού, αντίστοιχα).

3.2.1.2. Αγορά Εργασίας – Απασχόληση

Η αγορά εργασίας στην Κύπρο χαρακτηρίζεται από συγκριτικά ψηλά ποσοστά απασχόλησης και συμμετοχής. Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης ατόμων ηλικίας 15-64 ετών ανήλθε στο 68,5% το 2005 και 69,6% το 2006, το οποίο είναι υψηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ (63,8% και 64,7 %, αντίστοιχα) (Πίνακας 1).

Οι διαφορές στα ποσοστά απασχόλησης είναι επίσης εμφανείς και μεταξύ των δύο φύλων. Το συνολικό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών για το 2005 ανέρχεται στο 58,4% το 2005 και 60,3% το 2006 το οποίο, αν και ψηλότερο από τον αντίστοιχο μέσο όρο της ΕΕ, είναι χαμηλότερο κατά 21 και 19 ποσοστιαίες μονάδες περίπου του αντίστοιχου ανδρικού (79,2% και 79,4%, αντίστοιχα) (Πίνακας 1).

Πίνακας 1.: Ποσοστό Απασχόλησης (%) 2005 και 2006 με βάση το φύλο

Σύνολο				Αντρες				Γυναίκες			
Κύπρος		ΕΕ		Κύπρος		ΕΕ		Κύπρος		ΕΕ	
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
68,5	69,6	63,8	64,7	79,2	79,4	71,3	72,0	58,4	60,3	56,3	57,3

Πηγή: Eurostat – Structural Indicators (Δεκέμβριος 2005 και 2006)

Τα ποσοστά απασχόλησης ποικίλουν ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα των απασχολουμένων. Τα ψηλότερα ποσοστά απασχόλησης παρουσιάζουν τα άτομα μέσης ηλικίας 25-54 ετών (81,8% το 2005 και 82,6% το 2006) ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά παρουσιάζονται στους νέους ηλικίας 15-24 ετών (36,7% το 2005 και 37,4% το 2006). Το αντίστοιχο ποσοστό για άτομα ηλικίας 55-64 ανέρχεται στο 50,6% το 2005 και 53,6% το 2006(Πίνακας 2).

Πίνακας 2.: Ποσοστό Απασχόλησης (%) 2005 και 2006 με βάση την ηλικιακή ομάδα

Ηλικίες											
15-24				25-54				55-64			
Κύπρος		ΕΕ		Κύπρος		ΕΕ		Κύπρος		ΕΕ	
2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006	2005	2006
36,7	37,4	36,8	μ.δ.	81,8	82,6	72,2	μ.δ.	50,6	53,6	42,5	43,6

Πηγή: Eurostat – Structural Indicators (Δεκέμβριος 2005 και 2006)

Η ανεργία στην Κύπρο κυμαίνεται συγκριτικά σε χαμηλά επίπεδα, αλλά έχει παρουσιάσει αυξητική τάση τα τελευταία χρόνια. Το ποσοστό ανεργίας ήταν 5,3%, το 2005 και 4,5% το 2006 συνεχίζοντας, παρόλα αυτά, να συγκρίνεται ευνοϊκά με το μέσο όρο της ΕΕ-25 ο οποίος ήταν 8,7% και 7,9% τα αντίστοιχα έτη. Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ανήλθε σε 6,5% το 2005 και στο 5,4% το 2006 το οποίο είναι σημαντικά ψηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό για τους άντρες (4,4% το 2005 και 3,9% το 2006). Το ποσοστό ανεργίας για άτομα κάτω των 25 ετών ανήλθε στο 13,2% το 2005 (από 10,3% το 2004) για να μειωθεί στο 10,0% το 2006 παραμένοντας χαμηλότερο από το αντίστοιχο ποσοστό της Ε.Ε -25 (18,5% το 2005 και 17,3% το 2006).

Το μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων αποτελείται από άτομα με δευτεροβάθμια εκπαίδευση (56% το 2005 και 39,7% το 2006), ενώ σημαντικό είναι και το ποσοστό των ανέργων με τριτοβάθμια εκπαίδευση (26% και 32% το 2006).

Οι προβλέψεις της ΑνΑΔ προδιαγράφουν αλλαγές στην αγορά εργασίας μέχρι το 2015. Αυτές χαρακτηρίζονται από ραγδαίες μεταβολές στα επίπεδα απασχόλησης σε τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε επαγγέλματα. Οι προβλέψεις απασχόλησης, σε συνδυασμό με τη Στρατηγική της Λισσαβόνας και τις Κατευθυντήριες Γραμμές για την Απασχόληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την Απόφαση για τη Δια Βίου Επαγγελματική Καθοδήγηση του 2004, καθορίζουν το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα πρέπει να κινηθεί η στρατηγική Δια Βίου Μάθησης στην Κύπρο.

Προς αυτή την κατεύθυνση, οι δράσεις που θα αναληφθούν πρέπει να αφορούν και τα ακόλουθα:

- **Ραγδαία αναπτυσσόμενους τομείς και επαγγέλματα καθώς και παραδοσιακούς τομείς και επαγγέλματα:**
  - Επικεντρωμένη ικανοποίηση των αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης των τομέων οικονομικής δραστηριότητας και των επαγγελμάτων που προβλέπεται να παρουσιάσουν σημαντικές αριθμητικές και ποσοστιαίες αυξήσεις στην απασχόλησή τους.
  - Υποστήριξη του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα που δεν αναπτύσσονται με γρήγορους ρυθμούς με την παροχή κατάλληλων δραστηριοτήτων κατάρτισης.
  - Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών ανθρώπινου δυναμικού προς τις ΜΜΕ με βασικό σκοπό τη βελτίωση της λειτουργίας και αποδοτικότητας τους και γενικά την επαύξηση της ανταγωνιστικότητάς τους.
  - Παροχή εξειδικευμένης επαγγελματικής καθοδήγησης.
- **Δραστηριότητες συνεχιζόμενης κατάρτισης:**
  - Παροχή δυνατότητας σε όλους τους απασχολούμενους να προσαρμόσουν τις γνώσεις και δεξιότητες τους στις ανάγκες των επιχειρήσεων και της αγοράς εργασίας με τη συμμετοχή τους σε κατάλληλες δραστηριότητες κατάρτισης.
  - Ενσωμάτωση στις δραστηριότητες κατάρτισης πτυχών της σύγχρονης τεχνολογίας
  - Προσφορά προγραμμάτων για βασικές δεξιότητες χρήσης του Η.Υ. σε ομάδες αδιόριστων εκπαιδευτικών

Ο ορθός προγραμματισμός και η αποτελεσματική υλοποίηση των πιο πάνω δράσεων αναμένεται ότι θα συμβάλουν ουσιαστικά στην αύξηση της απασχόλησης καθώς και στην ποιοτική αναβάθμιση και πληρέστερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου.

Επισημαίνεται ότι οι προδιαγραφόμενες στην Εθνική Στρατηγική Δια Βίου Μάθησης κατηγορίες δράσεων θα προωθούνται ως συστατικά στοιχεία και στο πλαίσιο Σχεδίων, τα οποία θα εμπλουτίζονται ή διαμορφώνονται και τροχοδρομούνται με αποφάσεις πολιτικής που θα λαμβάνονται κατά καιρούς. Φυσιολογικά, οι αποφάσεις αυτές θα εδράζονται σε ορθολογική επιμέτρηση όλων των σημαντικών για τη λειτουργία και προσφορά των Σχεδίων παραγόντων, συμπεριλαμβανομένων των ακόλουθων:

- Των εκάστοτε επικρατούσών συνθηκών στις αγορές εργασίας και κατάρτισης.
- Της λογικής παρέμβασης του κάθε Σχεδίου κεχωρισμένα αλλά και σε αλληλεπίδραση με το σύνολο των Σχεδίων Δια Βίου Μάθησης.
- Των αποτελεσμάτων αξιόπιστων αξιολογήσεων των Σχεδίων για διαπίστωση της ωφελιμότητας που προκύπτει για την κυπριακή οικονομία και την κυπριακή κοινωνία γενικότερα.

3.3 Ανάλυση SWOT

Σε αυτή την υπο-ενότητα παρουσιάζεται συγκεντρωτικός Πίνακας με τα Πλεονεκτήματα, Αδυναμίες, Ευκαιρίες και Απειλές που υπάρχουν και επηρεάζουν τη διαμόρφωση της Εθνικής Στρατηγικής Δια Βίου Μάθησης .

Πλεονεκτήματα	Αδυναμίες	Ευκαιρίες/Προκλήσεις	Κίνδυνοι/Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> Ψηλά ποσοστά απασχόλησης και συμμετοχής στην αγορά εργασίας Ψηλό μορφωτικό επίπεδο Ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων κατάρτισης και αυξητική τάση συμμετοχής σε αυτές Συνθήκες εργασιακής ειρήνης και αποδεκτοί μηχανισμοί κοινωνικού διαλόγου Εναισθητοποίηση για τη σημασία της Δια Βίου Μάθησης Η επέκταση της παροχής δωρεάν δημόσιας εκπαίδευσης από την προδημοτική Η μεγάλη αξία που αποδίδει η κοινωνία στην παιδεία. Ψηλό ποσοστό συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση 	<ul style="list-style-type: none"> Συγκέντρωση της ανεργίας στους νέους, τις γυναίκες και τα άτομα άνω των 50 ετών Ποσοτικές και ποιοτικές ανισοσκελίες στην αγορά εργασίας και ελλείψεις σε τεχνικά επαγγέλματα και εξειδίκευσης Οι οργανωτικές, διοικητικές και λειτουργικές αδυναμίες του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Αδυναμία του συστήματος εκπαίδευσης να ανταποκριθεί με ευέλικτο τρόπο στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας της γνώσης Κενά στο σύστημα επαγγελματικού προσανατολισμού και καθοδήγησης Απουσία ολοκληρωμένου Εθνικού Συστήματος Προσόντων Μη συμπερίληψη των αυτοαπασχολούμενων στις επιδοτούμενες δραστηριότητες της κατάρτισης Απουσία συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου 	<ul style="list-style-type: none"> Υλοποίηση προτεραιοτήτων της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης Προαγωγή ανθρωπιστικών αξιών της κοινωνίας Βελτίωση της διευκόλυνσης της ένταξης, προσαρμογής και παραμονής εύαλων ομάδων και αδρανούς δυναμικού στην αγορά εργασίας Προσέλκυση, συγκράτηση και αξιοποίηση του υπάρχοντος επιστημονικού και ερευνητικού δυναμικού στην Κύπρο Σημαντικά περιθώρια αύξησης της συμμετοχής του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας σε προγράμματα δια βίου μάθησης Επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης Ενίσχυση της συνέργειας και συμπληρωματικότητας μεταξύ της εκπαίδευσης και κατάρτισης και άλλων τομέων πολιτικής Βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας του συστήματος Δια Βίου Μάθησης 	<ul style="list-style-type: none"> Γήρανση του πληθυσμού και μείωση του αριθμού των μαθητών Αυξητική τάση του ποσοστού ανεργίας και ιδιαίτερα στους νέους Αυξητική τάση πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου Αλλαγές στη δομή της οικογένειας (αύξηση μονογονεϊκών οικογενειών) και αυξητική τάση στην εμφάνιση κοινωνικών προβλημάτων (ναρκωτικά, βία στην οικογένεια, νεανική παραβατικότητα) Ο συγκεντρωτισμός, ο συντηρηρητισμός και ο συντεχνιασμός στο εκπαιδευτικό σύστημα

4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΕΠΙΔΙΩΞΗ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Όπως προκύπτει από την πιο πάνω ανάλυση απαιτείται η προώθηση πολλαπλών μορφών δράσεων που θα αποσκοπούν στην πραγμάτωση της πιο κάτω στρατηγικής επιδίωξης και στρατηγικών στόχων:

Στρατηγική Επιδίωξη:

Η ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα και η αξιοποίησή τους ως παραγόντων καθοριστικής σημασίας για την ενίσχυση της ενεργού πολιτειότητας, της κοινωνικής συνοχής, της καινοτομίας, της απασχολησιμότητας, της παραγωγικότητας, της ανταγωνιστικότητας και του δυναμισμού της χώρας.

Σημαντική παράμετρος της πιο πάνω στρατηγικής επιδίωξης είναι η προαγωγή των ανθρωπιστικών αξιών της κοινωνίας, όπως επίσης και η επιτυχία των γενικότερων σκοπών τους οποίους η κοινωνία αναθέτει στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, όπως :

- την ανάπτυξη του ατόμου, το οποίο μπορεί έτσι να αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του και να έχει καλή ζωή,
- την ανάπτυξη της κοινωνίας, ιδίως με την ενίσχυση της δημοκρατίας, τη μείωση των διαφορών και των ανισοτήτων μεταξύ ατόμων και ομάδων και την προώθηση της πολιτιστικής ποικιλομορφίας,
- την ανάπτυξη της οικονομίας, εξασφαλίζοντας ότι οι διαθέσιμες δεξιότητες στην αγορά εργασίας ανταποκρίνονται στις οικονομικές και τεχνολογικές εξελίξεις.

Στρατηγικοί Στόχοι:

Οι **στρατηγικοί στόχοι Δια Βίου Μάθησης** κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, οι οποίοι φυσιολογικά απορρέουν από τις στρατηγικές της επιδίωξης, είναι οι ακόλουθοι:

- Προώθηση με πολλαπλές δράσεις της **πρόσβασης και παραμονής στην εκπαίδευση για όλους**, σε όλες τις βαθμίδες από την προδημοτική μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση, της **εκπαίδευσης των ενηλίκων**, της **ένταξης / επανένταξης στην αγορά εργασίας** επιλεγμένων ομάδων του ανθρώπινου δυναμικού, καθώς και της **Δια Βίου Μάθησης των απασχολούμενων** με ανάπτυξη των εξειδικευμένων υπηρεσιών για τη Δια Βίου Επαγγελματική Καθοδήγηση και με κατάλληλη **στήριξη των επιχειρήσεων** για αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο.
- Προώθηση της ποιοτικής διάστασης της Δια Βίου Μάθησης μέσα από πολλαπλές δράσεις **ενίσχυσης των υποδομών και του περιεχομένου της εκπαίδευσης και κατάρτισης**, με έμφαση στην καλλιέργεια δεξιοτήτων δια βίου μάθησης από τις μικρές ηλικίες της υποχρεωτικής εκπαίδευσης, αλλά και με τη σταδιακή εγκαθίδρυση και λειτουργία **Εθνικού Συστήματος Προσόντων**.
- Προώθηση **ποικιλόμορφων δράσεων έρευνας και ανάπτυξης σε καίριας σημασίας θέματα** για τη Δια Βίου Μάθηση, με ιδιαίτερη έμφαση στον έγκαιρο εντοπισμό των αναγκών Δια Βίου Μάθησης, καθώς και στην αξιολόγηση των επιδράσεων της στην παραγωγικότητα και ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας.
- Ενίσχυση με ποικιλόμορφους τρόπους και δράσεις των Συστημάτων και Μηχανισμών **διακυβέρνησης** της Δια Βίου Μάθησης τόσο στο **εκπαιδευτικό σύστημα** όσο και στο

σύστημα κατάρτισης με την ενεργό συμμετοχή όλων των εμπλεκομένων στη Δια Βίου Μάθηση **εταίρων**, με κυρίαρχη στρατηγική επιδίωξη την αποτελεσματικότερη λειτουργία της στην Κύπρο.

Ειδικοί Στόχοι

Οι πιο πάνω στρατηγικοί στόχοι αναλύονται στους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- Μείωση του αριθμού των λειτουργικά αναλφάβητων ατόμων.
- Προαγωγή της απόκτησης βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων από όλους (γλωσσικού και μαθηματικού αλφαριθμητισμού, τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, ξένων γλωσσών, μεταγνωστικών δεξιοτήτων, κριτικής σκέψης, πολιτικών, κοινωνικών και διαπολιτισμικών δεξιοτήτων)
- Μείωση του αριθμού των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο
- Αύξηση του αριθμού των μαθητών που συμπληρώνουν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση
- Προαγωγή της σχολικής και κοινωνικής ένταξης των αλλόγλωσσων μαθητών.
- Βελτίωση του συστήματος επαγγελματικού προσανατολισμού και καθοδήγησης
- Αύξηση του αριθμού των ατόμων που συμπληρώνουν προγράμματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- Αύξηση του αριθμού των ατόμων που συμμετέχουν σε προγράμματα σπουδών στις θετικές επιστήμες
- Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα συνεχιζόμενης επιμόρφωσης και κατάρτισης
- Αύξηση του ποσοστού συμμετοχής σε προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων
- Αύξηση της προσφοράς ευκαιριών για συνεχιζόμενη επιμόρφωση και κατάρτιση στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών
- Δημιουργία ενός κατάλληλα εκπαιδευμένου και ευπροσάρμοστου εργατικού δυναμικού, που να ανταποκρίνεται έγκαιρα στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας της γνώσης.
- Προσφορά ειδικών προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης για την καταπολέμηση των ποιοτικών ανισοσκελειών της αγοράς εργασίας και των ελλείψεων σε τεχνικά επαγγέλματα και επαγγέλματα χαμηλής εξειδίκευσης.
- Συμπερίληψη των αυτοαπασχολούμενων στις επιδοτούμενες δραστηριότητες της κατάρτισης
- Προσέλκυση και διατήρηση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, με ειδική στόχευση στους άνεργους νέους, στις γυναίκες και στα άτομα άνω των 50 ετών
- Πιστοποίηση των δεξιοτήτων των εργαζομένων αναφορικά με την άτυπη και μη τυπική μάθηση και δημιουργία ολοκληρωμένου Εθνικού Συστήματος Προσόντων
- Εισαγωγή πρακτικών εργαλείων τα οποία θα δίνουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να θέτουν σωστούς και μετρήσιμους στόχους για αποτελεσματική επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό
- Ενδυνάμωση των δεσμών ανάμεσα στην αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση
- Ενίσχυση της Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των επιχειρήσεων
- Διόρθωση των οργανωτικών, διοικητικών, και λειτουργικών αδυναμιών του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού
- Βελτίωση του συστήματος αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου.

Η αποτελεσματική προώθηση των στρατηγικών επιδιώξεων Δια Βίου Μάθησης αναμένεται να υλοποιηθεί με την υιοθέτηση και εφαρμογή και οριζόντιων στοχεύσεων στους διάφορους άξονες προτεραιότητας, οι οποίες θα ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου, ηλικίας και μορφωτικού επιπέδου, την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων στις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας καθώς και την ισότητα ευκαιριών για τους μαθητές, τους φοιτητές, τους εργαζόμενους και τις επιχειρήσεις. Η ποιοτική διάσταση της Δια Βίου Μάθησης θα αποτελέσει ειδική επιδίωξη και στόχο.

Βασική επιδίωξη αποτελεί επίσης η εστίαση των δράσεων στους καίριους τομείς για την κοινωνία της γνώσης με την ενίσχυση της συνέργειας και της συμπληρωματικότητας μεταξύ της Δια Βίου Μάθησης και άλλων τομέων πολιτικής όπως της απασχόλησης, της έρευνας και καινοτομίας της παραγωγικότητας καθώς και της αναγνώρισης της άτυπης και μη τυπικής μάθησης. Πρόσθετη σημαντική στόχευση είναι η προώθηση της δια βίου μάθησης με τη δημιουργία ανοικτού, ελκυστικού και προσβάσιμου μαθησιακού περιβάλλοντος με στόχο τη σμίκρυνση του σημερινού χάσματος που παρατηρείται μεταξύ μεγάλων και μικρών επιχειρήσεων, και μεταξύ ατόμων ψηλού και χαμηλού μορφωτικού επιπέδου και εξειδίκευσης.

5. ΑΞΟΝΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι στρατηγικοί στόχοι της Δια Βίου Μάθησης για την επταετία 2007-2013 προσδιορίζουν τους συγκεκριμένους άξονες προτεραιότητας που θεωρούνται στρατηγικής σημασίας για την Κύπρο.

Οι άξονες προτεραιότητας, που έχουν προσδιοριστεί μετά από ενδελεχή επισκόπηση των εξελίξεων και τάσεων στην εκπαίδευση, την αγορά εργασίας, των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία και κοινωνία αλλά και του γενικού και επιχειρησιακού περιβάλλοντος Δια Βίου Μάθησης και για τους οποίους πρέπει να υπάρξει επικεντρωμένη προσπάθεια, είναι οι ακόλουθοι:

- ◆ *Προώθηση Πρόσβασης και Συμμετοχής Όλων στη Δια Βίου Μάθηση*
- ◆ *Ενίσχυση των Υποδομών και Συστημάτων Δια Βίου Μάθησης*
- ◆ *Έρευνα και Ανάπτυξη για Στήριξη της Δια Βίου Μάθησης*
- ◆ *Αποτελεσματική Διακυβέρνηση της Δια Βίου Μάθησης*

5.1. Προώθηση Πρόσβασης και Συμμετοχής Όλων στη Δια Βίου Μάθηση

Η πρόσβαση και η παραμονή στη Δια Βίου Μάθηση αποφέρει οφέλη στο άτομο, την οικονομία και την κοινωνία. Συμβάλλει στη διαμόρφωση ολοκληρωμένων προσωπικοτήτων, στην ανάπτυξη της κοινωνίας, μέσω της επίτευξης στόχων όπως η βιώσιμη ανάπτυξη, η ενεργός συμμετοχή στα κοινά, η βελτίωση της κοινωνικής συνοχής, της υγείας και της

ευημερίας, καθώς και στη μείωση της εγκληματικότητας. Ως εκ τούτου θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι η πρόσβαση στη Δια Βίου Μάθηση θα είναι όσο το δυνατό πιο ευρεία.

Ο άξονας προτεραιότητας για Προώθηση Πρόσβασης και Συμμετοχής Όλων στη Δια Βίου Μάθηση κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 αφορά επικεντρωμένες δράσεις που θα αναληφθούν στις καθορισμένες κατηγορίες δράσεων, οι οποίες είναι οι ακόλουθες:

- Προώθηση της Πρόσβασης και Παραμονής στην Εκπαίδευση για Όλους
- Προώθηση της Ένταξης / Επανένταξης στην Αγορά Εργασίας
- Προώθηση της Δια Βίου Μάθησης των Απασχολουμένων και Στήριξη Επιχειρήσεων
- Προώθηση της Δια Βίου Μάθησης στο Δημόσιο Τομέα

5.1.1. Προώθηση της Πρόσβασης και Παραμονής στην Εκπαίδευση για Όλους

Βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και υποχρέωση της Πολιτείας είναι η διασφάλιση ίσων ευκαιριών πρόσβασης και παραμονής στην εκπαίδευση όλων των πολιτών, ώστε να καταστούν ικανοί να ανταποκρίνονται καλύτερα στις προκλήσεις της κοινωνίας της γνώσης καθώς και για αποτελεσματική προώθηση των δημοκρατικών αξιών και την προετοιμασία ενεργών πολιτών σε δημοκρατικές κοινωνίες.

Οι σύγχρονες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες, με την αλλαγή στη φύση της εργασίας και στη διαθεσιμότητα των πληροφοριών, οδηγούν στο συμπέρασμα ότι η συνεχής εμπλοκή του ατόμου σε εκπαιδευτικά-μαθησιακά προγράμματα και η πληροφόρηση έχουν ζωτική σημασία τόσο για τα άτομα όσο και για την κοινωνία και την οικονομία. Η αντιμετώπιση της πρόκλησης αυτής οδηγεί στην αναγκαιότητα αλλαγής στους τρόπους με τους οποίους παρέχεται η εκπαίδευση.

Έρευνες αποδεικνύουν ότι για την πρόσβαση, συμμετοχή και παραμονή στο σχολικό σύστημα η προδημοτική εκπαίδευση έχει να διαδραματίσει μεγάλο και σημαντικό ρόλο. Ως εκ τούτου είναι σημαντικό να δοθεί σημασία στο σύστημα της εκπαίδευσης που αρχίζει από την προδημοτική ηλικία. Το Υ.Π.Π. έχει ήδη αρχίσει στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης την προώθηση προγράμματος δωρεάν υποχρεωτικής προδημοτικής εκπαίδευσης, για το έτος πριν από την εισδοχή των παιδιών στο δημοτικό σχολείο. Στόχος θα πρέπει να είναι η σταδιακή επέκτασή του και η καθολική εφαρμογή του σε όλο το εύρος της προδημοτικής εκπαίδευσης.

Με βάση την Έκθεση για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, στην οποία αναφέρεται έντονα η ανάγκη για εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων Αναλυτικών Προγραμμάτων, αλλά και με βάση παλαιότερες αξιολογήσεις του εκπαιδευτικού μας συστήματος, οι οποίες έχουν επισημάνει την πιο πάνω ανάγκη, το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού έθεσε ως μια από τις προτεραιότητές του τον εκσυγχρονισμό των Αναλυτικών Προγραμμάτων (Α.Π.) τόσο της Μέσης όσο και της Δημοτικής Εκπαίδευσης. Ο εκσυγχρονισμός των Α.Π. αναμένεται ότι θα δράσει καταλυτικά προς την επίλυση πολλών προβλημάτων τα οποία για χρόνια ταλανίζουν το εκπαιδευτικό σύστημά μας.

Ο εκσυγχρονισμός των Α.Π. θα βοηθήσει στον εντοπισμό των βασικών γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων δια βίου μάθησης, τις οποίες πρέπει να κατακτήσουν οι μαθητές σε κάθε τάξη. Ταυτόχρονα, θα οδηγήσει σε αποφόρτωση της ύλης. Στα πλαίσια της σύγχρονης παιδαγωγικής, ο εκσυγχρονισμός των Α.Π. θα ενισχύσει την προσπάθεια για καλλιέργεια της

κριτικής σκέψης και των ανώτερων νοητικών λειτουργιών των παιδιών, την καλύτερη προσέγγιση όλων των μαθητών και του καθενός ξεχωριστά, καθώς και την προσπάθεια για εκσυγχρονισμό των βιβλίων και άλλων διδακτικών βοηθημάτων που χρησιμοποιούνται στην τάξη, ώστε να συνάδουν με τις νέες παιδοκεντρικές προσεγγίσεις διδασκαλίας-μάθησης. Βασική επιδίωξη των νέων αναλυτικών προγραμμάτων είναι η ενσωμάτωση των σύγχρονων τεχνολογιών στη εκπαίδευση.

Ταυτόχρονα, έχει αρχίσει μια προσπάθεια για ποιοτική αναβάθμιση της κατάρτισης του εκπαιδευτικού προσωπικού, με προτεραιότητα στην αναμόρφωση του προγράμματος προϋπηρεσιακής κατάρτισης των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης καθώς και στην εισαγωγή προγραμμάτων συστηματικής ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης όλων των εκπαιδευτικών.

Επιπλέον, για τη διευκόλυνση της πρόσβασης και συμμετοχής στη δια βίου μάθηση για όλους τους πολίτες, είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν ποικίλοι τρόποι πρόσβασης στη μάθηση, καθώς και ανοικτά μαθησιακά περιβάλλοντα με κατάλληλη αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ). Η παροχή διαφορετικών και ευέλικτων μεθόδων εκπαίδευσης, θα βοηθήσει τους πολίτες να συμμετέχουν στη δια βίου μάθηση, να μελετούν στο δικό τους ρυθμό και να αποκτούν ποικίλα προσόντα. Στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης πρέπει να δοθεί έμφαση στην προώθηση δικτύων επικοινωνίας ανάμεσα στα εκπαιδευτικά ιδρύματα όλων των βαθμίδων και στη διεύρυνση της πρόσβασης και συμμετοχής στη δια βίου μάθηση με την προσφορά πληροφοριών και καθοδήγησης αναφορικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες μάθησης.

Τα ατομικά κίνητρα και η ποικιλία των ευκαιριών για μάθηση είναι τα κλειδιά για την επιτυχή υλοποίηση της δια βίου μάθησης. Αυτό σημαίνει ότι χρειάζεται να βρεθούν τρόποι ώστε τα άτομα να υποστηρίζονται στην πορεία τους στο εκπαιδευτικό σύστημα, τόσο μέσω της καλλιέργειας δεξιοτήτων δια βίου μάθησης όσο και της παροχής θετικών κινήτρων στο τυπικό εκπαιδευτικό σύστημα.

Τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης θα πρέπει να είναι αρκετά ευέλικτα, ώστε να παρέχουν σημεία εισόδου σε όλα τα στάδια από την πρώιμη παιδική ηλικία αλλά και σε μεγαλύτερες ηλικίες, να διευκολύνουν τη μετάβαση από μια ειδικότητα σε μια άλλη, και να παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τέτοιες διευθετήσεις μπορούν να ενθαρρύνουν τα άτομα, καθένα ανάλογα με τις περιστάσεις και τις φιλοδοξίες του, στο να προχωρήσουν περαιτέρω στη μάθηση. Σημαντικός είναι ο ρόλος που πρέπει να αναληφθεί από τις υπηρεσίες συμβουλευτικής επαγγελματικής καθοδήγησης. Μέσα στα πλαίσια του στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για ανάπτυξη συστημάτων δια βίου επαγγελματικού προσανατολισμού και καθοδήγησης, απαιτείται επέκταση και αναβάθμιση υπηρεσιών που ήδη προσφέρονται καθώς και η αναβάθμιση των συστημάτων πληροφόρησης, με στόχο τη συστηματική σύνδεση της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας και την επιμόρφωση του προσωπικού των υπηρεσιών επαγγελματικής καθοδήγησης, ώστε να προάγει αποτελεσματικά το στόχο του δια βίου επαγγελματικού προσανατολισμού. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων για αντιμετώπιση των προκλήσεων της μάθησης και της εργασίας και για τη διαχείριση της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πορείας των ατόμων καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους, ανεξαρτήτως φύλου, εθνικότητας ή θρησκείας.

Η προώθηση της ενεργοποίησης του πολίτη για τη δια βίου μάθηση και της απασχολησιμότητάς του πρέπει να θεωρούνται ως αλληλοσυμπληρούμενες. Και οι δύο προϋποθέτουν ότι οι άνθρωποι έχουν επαρκείς και εκσυγχρονισμένες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να συμμετέχουν και να συμβάλλουν στον οικονομικό και κοινωνικό βίο καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να μειωθεί περαιτέρω η σχολική αποτυχία με ενίσχυση και επέκταση, όπου απαιτείται, των σχετικών προγραμμάτων για στήριξη των μαθητών με μαθησιακά προβλήματα (π.χ. Ζώνες Εκπαιδευτικής Προτεραιότητας, προγράμματα αλφαριθμητισμού κ.ά.).

Παράλληλα πρέπει να σημειωθεί ότι και οι άτυπες μορφές μάθησης προάγουν την απασχολησιμότητα, ιδιαίτερα των νέων, και αναπτύσσουν τις ικανότητες και τις δεξιότητές τους. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι για αναγνώριση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης.

5.1.2. Προώθηση της Ένταξης / Επανένταξης στην Αγορά Εργασίας

Η προσέλκυση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας με επικεντρωμένες δράσεις ενεργητικής στήριξης της απασχόλησης αποτελεί στρατηγικό στόχο. Απαιτείται ανανεωμένη προσπάθεια μείωσης της ανεργίας των νέων αλλά και αποφασιστική δράση για αύξηση της συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση, μειώνοντας έτσι το χάσμα μεταξύ των φύλων στην απασχόληση και στην ανεργία.

Η αρχική κατάρτιση του εργατικού δυναμικού στην Κύπρο και η κατάλληλη προετοιμασία του για μετάβαση και ένταξη / επανένταξη στην επαγγελματική ζωή αποκτά ιδιαίτερη σημασία από τη στιγμή που παρατηρείται έλλειψη εργατικού δυναμικού σε ορισμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας καθώς και ελλιπής στελέχωση των επιχειρήσεων με ικανό και άρτια καταρτισμένο προσωπικό, ενώ παράλληλα άρχισε να παρατηρείται και αυξητική τάση στον αριθμό των ανέργων σε κάποιες ομάδες ατόμων. Είναι επομένως σημαντικό να λαμβάνονται υπόψη τόσο οι ιδιαιτερότητες όσο και η σημασία των κύριων ομάδων-στόχων (που στην περίπτωση της Κύπρου είναι οι νεοεισερχόμενοι απόφοιτοι Σχολών Δευτεροβάθμιας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης καθώς και οι έφηβοι που εγκαταλείπουν πρόωρα το εκπαιδευτικό σύστημα, οι άνεργοι και το αδρανές γυναικείο δυναμικό) και να υλοποιούνται οι κατάλληλες ενέργειες ενημέρωσης, καθοδήγησης, κατάρτισης και πρακτικής εξάσκησης. Έμφαση θα δίδεται στην κατάρτιση των συμμετεχόντων σε θέματα σχετικά με τις τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας με κύριο στόχο την αύξηση της παραγωγικότητας.

Είναι επομένως σημαντικό να προωθηθούν κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 κατάλληλες δράσεις ένταξης / επανένταξης του ανθρώπινου δυναμικού στην αγορά εργασίας. Ιδιαίτερη έμφαση αναμένεται να προσδοθεί στα ακόλουθα:

- Περαιτέρω προώθηση της Διά Βίου Επαγγελματικής Καθοδήγησης με την ανάπτυξη των εξειδικευμένων στο θέμα Υπηρεσιών και την περαιτέρω επέκταση της εξατομικευμένης προσέγγισης.
- Προώθηση της Κατάρτισης και Απασχολησιμότητας Νέων Αποφοίτων Σχολών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Προώθηση της Κατάρτισης και Απασχολησιμότητας Ανέργων.

- Προώθηση της Κατάρτισης και Απασχολησιμότητας Αδρανούς Γυναικείου Δυναμικού.
- Προώθηση της Κατάρτισης και Απασχολησιμότητας Νέων Αποφοίτων Σχολών Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Ανασχεδιασμός του Συστήματος Μαθητείας για ικανοποίηση της ανάγκης μόρφωσης και κατάρτισης των νέων που εγκαταλείπουν το επίσημο σύστημα εκπαίδευσης με παράλληλη ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς εργασίας
- Μελέτη για τη λειτουργία Επαγγελματικών Σχολών Δια Βίου Εκπαίδευσης (ΕΣΔΕ). Οι Επαγγελματικές Σχολές Δια Βίου Εκπαίδευσης θα λειτουργούν ως Δημόσια Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και θα είναι κάτω από την αρμοδιότητα και την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα στα πλαίσια του σημαντικού στόχου της για τη Δια-Βίου Μάθηση, έχει αναγνωρίσει μέσω του Συμβουλίου των Υπουργών το 2004 τη σημασία της Δια-Βίου Επαγγελματικής Καθοδήγησης (Life – Long Guidance) για την επίτευξη του κύριου στόχου της, που επιδιώκει να καταστεί η Ε.Ε. ως η πλέον δυναμική οικονομία στον κόσμο. Για να μπορέσει να υλοποιηθεί αυτός ο στόχος οι Ευρωπαϊκές οικονομίες, βασισμένες στη γνώση και στην τεχνολογία οφείλουν να δημιουργήσουν περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας και να δώσουν έμφαση στη κοινωνική ευημερία και συνοχή.

Στην επίτευξη όλων των ανωτέρω, σημαντικός είναι ο ρόλος που αποδίδεται στη Δια-Βίου Επαγγελματική Καθοδήγηση, όπως έχει διασαφηνιστεί με την Απόφαση για το θέμα του Συμβουλίου των Υπουργών το Μάιο του 2004. Στην απόφαση αυτή τονίζεται ότι για να μπορέσει η Επαγγελματική Καθοδήγηση να επιτελέσει το ρόλο που της αποδίδεται ώστε να εξυπηρετήσει καλύτερα τις γενικότερες ανάγκες της οικονομίας και τις ειδικότερες ατομικές ανάγκες των πολιτών πρέπει να δοθεί έμφαση στα εξής πέντε θέματα:

1. Συνέπεια: Εστιάζεται στο βαθμό που οι Υπηρεσίες Επαγγελματικής Καθοδήγησης έχουν την υποδομή - ανθρώπινη τεχνική - για την παροχή αποτελεσματικής βοήθειας και στήριξης προς το άτομο κατά τη διαδικασία λήψης απόφασης σε κρίσιμα στάδια καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του.
2. Πρόσβαση: Οι Υπηρεσίες Επαγγελματικής Καθοδήγησης πρέπει να είναι προσβάσιμες σε όλα τα άτομα, ανεξάρτητα αν διαμένουν σε απομακρυσμένες γεωγραφικά περιοχές και να προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες ανάγκες του κάθε ατόμου.
3. Πληροφόρηση: Επικεντρώνεται στην έγκυρη και έγκαιρη πληροφόρηση, στην αποτελεσματική διάχυση πληροφοριών, στην ποιότητα και αξιολόγηση των πληροφοριών, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των ατόμων που τις χρειάζονται.
4. Διαχείριση επαγγελματικών δεξιοτήτων: Επισημαίνει την πρόσβαση που πρέπει να έχουν όλα τα άτομα στην εκπαίδευση και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη διαχείριση της πορείας μάθησης τους όπως και της επαγγελματικής τους ανάπτυξης.
5. Ποιότητα: Αναφέρεται στο βαθμό που οι Υπηρεσίες Επαγγελματικής Καθοδήγησης αναπτύσσουν πολιτικές, στρατηγικές, συστήματα και εργαλεία αξιολόγησης των παρεχόμενων υπηρεσιών για την παροχή αποτελεσματικής επαγγελματικής

καθοδήγησης, βασισμένης πάνω σε αποτελέσματα επιστημονικών ερευνών. Επισημαίνεται, επίσης, ότι οι Σύμβουλοι Επαγγελματικής Καθοδήγησης πρέπει να είναι άτομα κατάλληλα και επιστημονικά καταρτισμένα, τα οποία να τυγχάνουν συνεχούς ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης.

Συγκεκριμένες ομάδες ατόμων στα οποία πρέπει να παρασχεθεί προτεραιότητα είναι οι ακόλουθες:

1. άτομα με μακρόχρονη απουσία από την εργασία
2. άτομα που εγκαταλείπουν το Σχολείο πρόωρα
3. άτομα με ιδιαιτερότητες / αναπηρίες
4. μετανάστες / μειονότητες
5. μονογονεϊκές οικογένειες

Στα πλαίσια αυτά χρειάζεται να μελετηθεί η σύσταση Εθνικού Φορέα για το θέμα της Επαγγελματικής Καθοδήγησης, που να καθορίζει την εθνική πολιτική του κράτους και να καταστρώνει στρατηγικές ώστε η παροχή της Δια-Βίου Καθοδήγησης να συνάδει με τους στόχους της Δια-Βίου Μάθησης.

5.1.3. Προώθηση της Δια Βίου Μάθησης των Απασχολούμενων και Στήριξη Επιχειρήσεων

Η σημασία του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου στην πετυχημένη αναπτυξιακή πορεία της κυπριακής οικονομίας είναι αδιαμφισβήτητη. Ραχοκοκαλιά του ανθρώπινου δυναμικού αποτελούν οι απασχολούμενοι, οι οποίοι καλούνται καθημερινά να διαδραματίσουν μέσα σε ένα διαρκώς εντεινόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον, το δικό τους καθοριστικό ρόλο.

Χρειάζεται μεγαλύτερη έμφαση στην κατάρτιση του απασχολούμενου δυναμικού στα θέματα τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, στις τομεακές ανάγκες, μαζί με βελτιωμένες υπηρεσίες στήριξης των επιχειρήσεων, έτσι ώστε να ενισχυθεί ο τεχνολογικός εκσυγχρονισμός και η επιχειρηματική καινοτομία, προκειμένου να βοηθηθούν οι ΜΜΕ για να υπερνικήσουν τα ειδικά προβλήματά τους. Επομένως, απαιτείται κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού της Κύπρου αναφορικά με τις δεξιότητες και γνώσεις που είναι αναγκαίες για την καινοτομία. Αυτές συμπεριλαμβάνουν τις επιχειρηματικές δεξιότητες και δεξιότητες ανάληψης κινδύνων.

Η συνεχιζόμενη κατάρτιση, Μονοεπιχειρησιακή και Πολυεπιχειρησιακή, και η Δια Βίου Μάθηση όλων των κατηγοριών του απασχολούμενου δυναμικού, περιλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων και των ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας, αποτελεί ένα πολύ σημαντικό συστατικό στην προσπάθεια που καταβάλλουν οι επιχειρήσεις για αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό με στόχο την επιβίωση και ανάπτυξη τους. Παράλληλα αναγνωρίζεται η ανάγκη προώθησης όλων των ενδεδειγμένων ενεργειών για συμπερίληψη των αυτοαπασχολούμενων στη σφαίρα αρμοδιοτήτων της ΑνΑΔ.

Είναι επομένως σημαντικό να προωθηθούν, κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013, πολλαπλές μορφές δράσεων για προώθηση της Δια Βίου Μάθησης των απασχολούμενων στην Κύπρο. Ιδιαίτερη έμφαση αναμένεται να προσδοθεί σε δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού που θα στοχεύουν σε:

- Προώθηση της Απασχολησιμότητας και Προσαρμοστικότητας των Εργαζομένων με κατάλληλο εμπλουτισμό των γνώσεων και δεξιοτήτων τους.

- Προώθηση συστήματος επικύρωσης των γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειριών που αποκτώνται μέσω άτυπων και μη τυπικών μορφών μάθησης
- Βελτίωση της Παραγωγικότητας σε Επιχειρήσεις.
- Προώθηση της Έρευνας και της Καινοτομίας σε Επιχειρήσεις.
- Αξιοποίηση Νέων Τεχνολογιών.
- Ανάπτυξη της Επιχειρηματικότητας.
- Αξιοποίηση και Ανάπτυξη Απασχολούμενου Γυναικείου Δυναμικού.
- Καινοτόμες Προσεγγίσεις στην Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού.

Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και του έντονου τοπικού και διεθνούς ανταγωνισμού, καθώς επίσης και της αυξανόμενης σημασίας των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων για την οικονομία, αφού αποτελούν και τη συντριπτική πλειοψηφία των Κυπριακών επιχειρήσεων, είναι σημαντικό όπως οι επιχειρήσεις εντατικοποιήσουν τις προσπάθειες τους για αύξηση της παραγωγικότητάς τους. Η βελτίωση της παραγωγικότητας της κυπριακής οικονομίας αποτελεί σημαντική προτεραιότητα του Κράτους. Το ανασυσταθέν Συμβούλιο Παραγωγικότητας προχωρεί στην ετοιμασία του Εθνικού Προγράμματος Παραγωγικότητας και της Στρατηγικής για την Παραγωγικότητα, περιλαμβανομένων των πυλώνων / προτεραιοτήτων που θα εξειδικεύονται σε μέτρα, κατηγορίες δράσεων και έργα.

Η παροχή εμπλουτισμένων αλλά και νέων υποστηρικτικών μορφών υπηρεσιών ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις, περιλαμβανομένων και καινοτόμων Συμβουλευτικών Υπηρεσιών σε συνδυασμό με τη διεξαγωγή έρευνας και την παροχή κατάρτισης, αναμένεται να έχει θετικές επιδράσεις στην αύξηση της παραγωγικότητας, στην αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορίας και επικοινωνίας, στην εδραίωση της δια βίου μάθησης, καθώς και στην αύξηση των επενδύσεων σε θέματα έρευνας και ανάπτυξης με στόχο την υιοθέτηση καινοτομιών και την παραγωγή νέων προϊόντων και την προσφορά νέων υπηρεσιών.

Είναι επομένως σημαντικό να προωθηθούν κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 κατάλληλες υποστηρικτικές υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις που να αποσκοπούν επικεντρωμένα σε αύξηση της παραγωγικότητας στις ΜΜΕ (5-249 άτομα), σε αύξηση των επενδύσεων στο ανθρώπινο κεφάλαιο στις ΜΜΕ (5-249 άτομα) και σε εξειδικευμένη καθοδήγηση και κατάρτιση στις Μικροεπιχειρήσεις (1-4 άτομα). Νοείται ότι οι κατηγορίες δράσεων που θα αναληφθούν για συμβολή στην αύξηση της παραγωγικότητας θα ευθυγραμμίζονται με τις δράσεις του αρμοδίου για το θέμα Συμβουλίου Παραγωγικότητας και θα συνεργούν στις επιδιώξεις των στόχων του Συμβουλίου.

5.1.4. Προώθηση της Δια Βίου Μάθησης στο Δημόσιο Τομέα

Η κατάλληλη ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού αποτελεί βασική προϋπόθεση για ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των οργανισμών της κυπριακής δημόσιας υπηρεσίας, ώστε να μπορέσουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις του νέου ευρωπαϊκού περιβάλλοντος και να συμβάλουν στον περαιτέρω εκσυγχρονισμό και ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, με βάση τη Στρατηγική της Λισσαβόνας.

Όραμα της Κυπριακής Ακαδημίας Δημόσιας Διοίκησης, που αποτελεί το φορέα ανάπτυξης των ανθρώπων και των οργανισμών της κυπριακής δημόσιας υπηρεσίας και λειτουργεί κάτω από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού, είναι να προσφέρει την αναγκαία

μάθηση και στήριξη που θα ενισχύσει τις προσπάθειες για μια καινοτόμο, ευέλικτη και πολιτοκεντρική δημόσια διοίκηση.

Μέσα στα πλαίσια αυτά, την περίοδο 2007-2013 η Ακαδημία θα δώσει προτεραιότητα στην ενίσχυση της στρατηγικής, διοικητικής και διευθυντικής ικανότητας των ανώτερων και ανώτατων στελεχών της δημόσιας υπηρεσίας, μέσω της σταδιακής εισαγωγής και προσφοράς, σε συνεχή και συστηματική βάση, των κατάλληλων δραστηριοτήτων μάθησης, με αξιοποίηση σύγχρονων μεθοδολογιών που να συνδυάζουν τη μάθηση στην τάξη και μέσα από την εργασία καθώς και την ηλεκτρονική μάθηση.

Παράλληλα θα αναπτυχθούν οι γνώσεις και δεξιότητες των δημόσιων λειτουργών, που χειρίζονται θέματα Ευρωπαϊκής Ένωσης για να μπορούν να συμμετέχουν ισότιμα και να δρουν αποτελεσματικά στο νέο περιβάλλον. Θα μελετηθεί η ένταξη των δραστηριοτήτων αυτών στα προγράμματα στρατηγικής, διευθυντικής και ηγετικής ανάπτυξης, ανάλογα με το επίπεδο των επηρεαζόμενων Λειτουργών.

Στο θέμα της διαχείρισης της μάθησης στη δημόσια υπηρεσία οι βασικοί στόχοι για την επόμενη επταετία είναι:

(α) Συμπλήρωση της αποκεντρωμένης και συστηματικής διαχείρισης της Μάθησης

Να εκπαιδευτούν και να λειτουργήσουν Πυρήνες Μάθησης (ενδοοργανωσιακές ομάδες αποκεντρωμένης διαχείρισης της Μάθησης) και στους υπόλοιπους Οργανισμούς της Δημόσιας Υπηρεσίας (μέχρι σήμερα ο στόχος αυτός έχει επιτευχθεί σε 40 περίπου από τους 85 Οργανισμούς που αποτελούν τη Δημόσια Υπηρεσία).

(β) Εμβάθυνση της μάθησης

Να βελτιωθεί ποιοτικά η διαχείριση της μάθησης από μέρους των Πυρήνων Μάθησης (βελτίωση του τρόπου με τον οποίο διεξάγουν τη Διάγνωση Αναγκών Μάθησης και την Προετοιμασία, Υλοποίηση και Αξιολόγηση Σχεδίων Δράσης), με τη χρήση και νέων μεθόδων, ιδιαίτερα μέσα από την εργασία (π.χ. Γνωσιοσκόπιο, Coaching, Action Learning) και καλύτερων εργαλείων Διάγνωσης και Αξιολόγησης (π.χ. CAF).

(γ) Ηλεκτρονική υποστήριξη της διαχείρισης της μάθησης από τους Πυρήνες Μάθησης

- Ηλεκτρονική Δικτύωση των Πυρήνων Μάθησης μεταξύ τους και με την Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης, με δημιουργία της αναγκαίας ηλεκτρονικής υποδομής και προώθηση από την Ακαδημία της αποτελεσματικής λειτουργίας ενός τέτοιου δικτύου.
- Μηχανογράφηση ενδοοργανωσιακής διαχείρισης της Μάθησης, με δημιουργία σε κάθε Οργανισμό συστήματος μηχανογραφημένης διαχείρισης της μάθησης, το οποίο, μεταξύ άλλων, θα είναι σε θέση να υποστηρίζει και προγράμματα ηλεκτρονικής μάθησης (e-learning).

(δ) Σύνδεση των Πυρήνων Μάθησης με άλλες δραστηριότητες

Περαιτέρω προώθηση της εμπλοκής των Πυρήνων Μάθησης και σε άλλες δραστηριότητες που αναλαμβάνουν οι Οργανισμοί τους, πέραν των σχετικών με το

ετήσιο έργο του κάθε Πυρήνα (π.χ. εμπλοκή των Πυρήνων στην εφαρμογή του CAF, στο πρόγραμμα του Υπουργείου Εσωτερικών για την Ποιοτική Εξυπηρέτηση του Πολίτη, στο χρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε πρόγραμμα Transition Facility, κ.ά.). Η ενεργός συμμετοχή των Πυρήνων σε τέτοια έργα, στοχεύει στον περαιτέρω εμπλουτισμό των εμπειριών και δεξιοτήτων των Πυρήνων και στην παραμονή πολύτιμης τεχνογνωσίας στους ίδιους τους Οργανισμούς.

Για την αξιοποίηση της σύγχρονης τεχνολογίας, πέραν των πιο πάνω, θα επιδιωχθεί η μετεξέλιξη κάποιων από τα προγράμματα της Ακαδημίας (π.χ το πρόγραμμα Νεοεισερχομένων) σε μεικτά προγράμματα ηλεκτρονικής και μη ηλεκτρονικής μάθησης (blended learning).

Η Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης θα συμβάλει στις προσπάθειες για αναβάθμιση των υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις, μέσω της πραγματοποίησης διαγνωστικών εργαστηρίων ανά επηρεαζόμενη υπηρεσία, (έχει ήδη ξεκινήσει πρωτοβουλία με το Υπουργείο Εσωτερικών). Στα διαγνωστικά εργαστήρια θα εντοπίζονται οι παράγοντες που θα συνέβαλλαν στην ποιοτική εξυπηρέτηση του πολίτη και ανάλογα με τα πορίσματα θα σχεδιάζονται και θα υλοποιούνται από την Ακαδημία, σε συνεργασία με τους Πυρήνες Μάθησης της υπηρεσίας, οι δραστηριότητες και τα προγράμματα μάθησης. Για τον ίδιο σκοπό και την αύξηση της παραγωγικότητας η Ακαδημία θα δώσει περαιτέρω έμφαση στην μάθηση για την οργανωσιακή ανάπτυξη των Υπουργείων ανταποκρινόμενη στο αίτημα των Πυρήνων Μάθησης. Η οργανωσιακή ανάπτυξη αναμένεται να είναι αποτελεσματικότερη σε συνέργεια με τα προγράμματα της Ακαδημίας για την ανάπτυξη των ατομικών δεξιοτήτων των στελεχών.

Κατά την ίδια περίοδο, η Ακαδημία θα επιδιώξει τη διεξαγωγή εφαρμοσμένων μελετών και ερευνών σε καίριας σημασίας θέματα για τη μάθηση στη δημόσια υπηρεσία, ενώ θα αξιοποιήσει περαιτέρω τα πορίσματα ερευνητικών προγραμμάτων που έχει ήδη διεξάγει για την εισαγωγή και άλλων καινοτόμων πρακτικών και μεθοδολογιών στις δραστηριότητές της.

Για να μπορέσει η Ακαδημία να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στα πιο πάνω, θα προωθηθεί η στέγασή της σε νέο κτίριο, σύγχρονων προδιαγραφών, σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Στα πλαίσια του δημόσιου τομέα, σημαντικό είναι και το έργο του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου για την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών των δημόσιων σχολείων. Μέσα από τα προγράμματα που προσφέρει (υποχρεωτικά και προαιρετικά σεμινάρια και σεμινάρια σε σχολική βάση) στοχεύει στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών καθώς και στην επικαιροποίηση των γνώσεων και δεξιοτήτων τους. Απώτερος στόχος είναι η καλλιέργεια των απαραίτητων γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων των μαθητών, ώστε να λειτουργούν ως συνειδητοί και ενεργοί πολίτες στην κοινωνία της γνώσης.

Ανάμεσα στις προτεραιότητες του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου είναι η αύξηση της συμμετοχής των εκπαιδευτικών στα προγράμματά του, μέσα από την διοργάνωση σεμιναρίων που ανταποκρίνονται στις ανάγκες των εκπαιδευτικών. Επίσης, αποτελεί προτεραιότητα η εισαγωγή του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς Διδακτικών Μονάδων (ECTS) ή ανάλογου Συστήματος Πιστοποίησης της Επιμόρφωσης, ώστε να υπάρχει πιστοποίηση των δεξιοτήτων που αποκτούν οι εκπαιδευτικοί όπως επίσης και η ενδυνάμωση των δεσμών ανάμεσα στην αρχική και συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση καθώς και η ενίσχυση της

Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας .

5.2. Ενίσχυση των Υποδομών και Συστημάτων Δια Βίου Μάθησης

Η ποιοτική διάσταση της ανάπτυξης της Δια Βίου Μάθησης είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τις υπάρχουσες υποδομές και συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης. Η τροποποίηση των εθνικών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, με βάση τις ποικίλες τοπικές συνθήκες και εθνικές ιδιαιτερότητες είναι επιβεβλημένη και η βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους απαιτεί συστηματικότερη συνεργασία και την ανάπτυξη συνεκτικών συνεργιών για μεγαλύτερη οικονομική ανάπτυξη με περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας.

Ο άξονας προτεραιότητας για Υποδομές και Συστήματα Δια Βίου Μάθησης κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 αφορά δράσεις που θα αναληφθούν στις ακόλουθες περιοχές:

- Βελτίωση και ενίσχυση των Υποδομών και του Περιεχομένου της Εκπαίδευσης.
- Βελτίωση και ενίσχυση των Υποδομών και του Περιεχομένου της Κατάρτισης.
- Προώθηση Εθνικού Συστήματος Προσόντων.

5.2.1. Βελτίωση και Ενίσχυση των Υποδομών και του Περιεχομένου της Εκπαίδευσης

Θεωρείται πολύ σημαντικό να τεθούν τα θεμέλια της Δια Βίου Μάθησης όσον το δυνατό νωρίτερα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα. Για αυτόν το σκοπό, η Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση, που βρίσκεται σε εξέλιξη, στοχεύει προς ορισμένες βασικές περιοχές, για καταπολέμηση της σχολικής αποτυχίας. Επιπλέον η Κυβέρνηση έχει επενδύσει σε σημαντικές δεξιότητες Δια Βίου Μάθησης, όπως οι Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών, η εκμάθηση ξένων γλωσσών σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης από την προδημοτική μέχρι το λύκειο και η ανάπτυξη και επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Προτεραιότητες της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης

Στην έκθεση για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση που υποβλήθηκε από την Επιτροπή Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης, υπογραμμίζεται η ανάγκη για υιοθέτηση στρατηγικών δια βίου μάθησης σε όλο το εκπαιδευτικό σύστημα. Κυριότερα μέτρα που θα πρέπει να ληφθούν για την εφαρμογή στρατηγικών δια βίου μάθησης, ειδικά όσον αφορά την επένδυση σε σημαντικές πτυχές της δια βίου μάθησης, περιγράφονται πιο κάτω:

- i. **Επαναπροσδιορισμός των στόχων και των προγραμμάτων σπουδών από την προδημοτική εκπαίδευση μέχρι το λύκειο με στόχο την ανάπτυξη των βασικών δεξιοτήτων για την κοινωνία της γνώσης και την ανάπτυξη κουλτούρας καινοτομίας και έρευνας, καθώς και το να καταστεί το σχολείο πιο ελκυστικό και να προωθεί τη χαρά και τη δημιουργικότητα στη μάθηση.** Θα πρέπει επίσης να προωθείται η ανθρωποκεντρική διάσταση της εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος.
- ii. **Διαφοροποίηση της διδασκαλίας στην τάξη,** ώστε να δοθεί έμφαση στις συνεργατικές, ομαδικές, συνεταιριστικές, βιωματικές και διερευνητικές μεθόδους διδασκαλίας, που καλλιεργούν την αυτενέργεια, την κριτική σκέψη, τη δημιουργικότητα των παιδιών και τις δεξιότητες δια βίου μάθησης.
- iii. **Ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης.** Η διδασκαλία νέων τεχνολογιών θα πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης, με στόχο τη παροχή στήριξης στους μαθητές και τους πολίτες για να αναπτύξουν βασικές δεξιότητες στις νέες τεχνολογίες. Απαιτείται η αναδιαμόρφωση

των αναλυτικών προγραμμάτων, παιδαγωγικών μεθόδων και διδακτικών μέσων όλων των μαθημάτων, ώστε να προάγουν τη μάθηση με μεγαλύτερη αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών. Επιπλέον η έμφαση στην κατάρτιση των εκπαιδευτικών στις βασικές δεξιότητες νέων τεχνολογιών, πρέπει να είναι συνεχής.

- iv. **Δημιουργία σύγχρονης υλικοτεχνικής υποδομής.** Η συνεχής αναβάθμιση των κτιριακών εγκαταστάσεων, ο παιδαγωγικός σχεδιασμός τους και ο εκσυγχρονισμός του εξοπλισμού τους είναι απαραίτητα στοιχεία για την ικανοποίηση των απαιτήσεων της σύγχρονης εκπαίδευσης.
- v. **Αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας.** Η αντιμετώπιση της σχολικής αποτυχίας αποτελεί βασική προϋπόθεση για μείωση του αριθμού των μαθητών που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο, καθώς και την παροχή ίσων ευκαιριών μάθησης σε όλους τους μαθητές. Προς την κατεύθυνση αυτή, απαιτείται η ενδυνάμωση και ο εμπλουτισμός των μηχανισμών στήριξης παιδιών που αντιμετωπίζουν μαθησιακές και άλλες δυσκολίες.
- vi. **Οι εκπαιδευτικοί στο επίκεντρο.** Με στόχο την βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης και με επίκεντρο την ποιότητα των εκπαιδευτικών, βασικοί άξονες προτεραιότητας στην υλοποίηση της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης αποτελούν:
  - Η βελτίωση του προγράμματος προϋπηρεσιακής κατάρτισης των εκπαιδευτικών Μέσης Εκπαίδευσης
  - Η εισαγωγή νέων προγραμμάτων ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσης όλων των εκπαιδευτικών
  - Η αναδόμηση/αναβάθμιση του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου
  - Η δημιουργία Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης
  - Η ετοιμασία ενός νέου σχεδίου αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου και των εκπαιδευτικών λειτουργιών
  - Ο εκσυγχρονισμός του καταλόγου διορισίμων
- vii. **Ειδική Εκπαίδευση.** Η προσπάθεια για περιορισμό του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού ευάλωτων κοινωνικά μαθητών θα πρέπει να είναι συνεχής. Απαιτείται η ενίσχυση των προγραμμάτων τα οποία στοχεύουν στην ψυχοσυναισθηματική ανάπτυξη των μαθητών και η δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών, ώστε να βιώνουν περισσότερη ασφάλεια στο χώρο του σχολείου και στην ομαλή ένταξή τους τόσο στο σχολικό χώρο όσο και στην κοινωνία.
- viii. **Ολοήμερο Σχολείο.** Το Ολοήμερο Σχολείο, αποτελεί ίσως μια από τις κυριότερες καινοτομίες ριζικής αναμόρφωσης του εκπαιδευτικού συστήματος αφού έχει τη δυνατότητα να προσαρμόσει την εκπαίδευση στις νέες κοινωνικές συνθήκες. Προωθείται η καθιέρωση του υποχρεωτικού Ολοήμερου Σχολείου στα Δημοτικά και η επέκτασή του θεσμού στα Γυμνάσια. Το Ενιαίο Υποχρεωτικό Ολοήμερο Σχολείο εφαρμόζεται ήδη πιλοτικά σε εννέα σχολεία, ενώ προωθείται η καθιέρωσή του, σε βάθος χρόνου, σε όλα τα Δημοτικά, ως επίσης η επέκτασή του θεσμού στα Γυμνάσια. Η προαγωγή των δεξιοτήτων αυτομόρφωσης, που έμμεσα οδηγεί στην ενίσχυση της δια βίου μάθησης, είναι από τους βασικούς στόχους του Ενιαίου Ολοήμερου Σχολείου.
- ix. **Προδημοτική Εκπαίδευση:** Μια από τις σημαντικότερες καινοτομίες στο εκπαιδευτικό σύστημα είναι η θεσμοθέτηση της προδημοτικής και η ένταξή της στην υποχρεωτική εκπαίδευση το τελευταίο έτος πριν από την εισδοχή στο δημοτικό (ηλικίες 4 και 8 μηνών και 5 και 8 μηνών). Στόχος θα πρέπει να είναι η επέκτασή του

θεσμού με παροχή δημόσιας δωρεάν εκπαίδευσης σε όλα τα παιδιά της προδημοτικής ηλικίας.

- x. **Επιμορφωτικά Κέντρα- Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ενηλίκων:** Το Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού πρέπει να διαδραματίσει πρωταγωνιστικό ρόλο στην προώθηση και εφαρμογή μιας ολοκληρωμένης πολιτικής σε θέματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, η οποία να συνάδει με το στόχο της Ε.Ε. για αύξηση της συμμετοχής των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών σε προγράμματα διά βίου μάθησης. Για το σκοπό αυτό θα μελετηθεί η δυνατότητα δημιουργίας Διεύθυνσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων – Δια Βίου Μάθησης, στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, η οποία ενδέχεται να αναλάβει την ευθύνη για τα ακόλουθα:
- Το συντονισμό των προγραμμάτων που προσφέρονται για την Εκπαίδευση Ενηλίκων (Επιμορφωτικά Κέντρα, Κρατικά Ινστιτούτα, Εσπερινό Γυμνάσιο, συστήματα Νυχτερινών Τεχνικών Σχολών κ.ά.).
  - Τη δημιουργία νομοθεσίας που να διέπει τη λειτουργία αυτών των προγραμμάτων.
  - Την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, με ανάπτυξη νέων προγραμμάτων και την αναβάθμιση των ήδη προσφερομένων, την επιμόρφωση των εκπαιδευτών στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και την αύξηση του ποσοστού συμμετοχής των πολιτών.
  - Την μελέτη τρόπων αναβάθμισης του μαθησιακού περιβάλλοντος (χώροι, εξοπλισμός) των Επιμορφωτικών Κέντρων.
  - Την παροχή πληροφόρησης για τις εκπαιδευτικές ευκαιρίες και οδηγίες σε όσα άτομα έχουν ξεκαθαρισμένους στόχους και ανάγκες και παροχή καθοδήγησης, ώστε τα άτομα να ξεκαθαρίσουν τους στόχους και τις ανάγκες τους.
  - Την παροχή στήριξης στα άτομα, που επιθυμούν να ενταχθούν στα προγράμματα, για διάγνωση του επιπέδου γνώσεων, δεξιοτήτων και πείρας τους, ώστε να πάρουν μεγαλύτερο όφελος από τα εν λόγω προγράμματα.
  - Την αξιολόγηση και ενδεχομένως την πιστοποίηση των πιστοποιητικών που προσφέρονται σε όσους παρακολουθούν τέτοια προγράμματα.

Τα Επιμορφωτικά Κέντρα μπορούν επίσης να συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη ένταξη των ξένων στην κυπριακή κοινωνία τόσο από πλευράς κοινωνικής όσο και εργασιακής, μέσω της καλλιέργειας και της ανάπτυξης των γλωσσικών και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων τους.

- xi. **Ανάπτυξη και επέκταση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.** Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στοχεύει στην παροχή της δυνατότητας εκπαίδευσης και κατάρτισης των πολιτών σε ακαδημαϊκούς και επαγγελματικούς κλάδους. Ως εκ τούτου αποτελεί ένα πολύ σημαντικό επίπεδο εκπαίδευσης, γιατί συνδέεται άμεσα με την απασχολησιμότητα των αποφοίτων και την προαγωγή της οικονομικής, της κοινωνικής και της αναπτυξιακής πολιτικής του κράτους. Η τριτοβάθμια εκπαίδευση στοχεύει στην κοινωνική συνοχή και ανάπτυξη, με τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε προγράμματα με ευέλικτες μεθόδους εξ αποστάσεως μάθησης με σκοπό την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των γνώσεων, των προσόντων και των δεξιοτήτων όλων των πολιτών. Προσφέρει επίσης τη δυνατότητα σε μη προνομιούχες ομάδες του πληθυσμού, να διεκδικήσουν τη γνώση και τις εμπειρίες στην ανώτερη εκπαίδευση. Συνεπώς, η ενδυνάμωση του ρόλου των Πανεπιστημίων στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας

της κυπριακής οικονομίας και στην ανάπτυξη νέων, πιο αποτελεσματικών μεθόδων δια βίου μάθησης αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα.

Με βάση τα πιο πάνω, αποτελεί στρατηγικό στόχο η ποσοτική και ποιοτική αναβάθμιση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, για αξιοποίηση της δυναμικότητας και ενίσχυση του ρόλου της στην επίτευξη των στόχων της Λισσαβόνας, κυρίως μέσα από τους ακόλουθους άξονες και δράσεις:

➤ **Χρηματοδότηση ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**

Μελέτη τρόπων για αλλαγές στο σύστημα χρηματοδότησης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (τριετές πρόγραμμα ανάπτυξης ως βάση για την ετοιμασία των προϋπολογισμών των δημόσιων πανεπιστημίων, κ.ά) και αύξηση της λογοδότησης των πανεπιστημίων προς την Πολιτεία.

➤ **Ελκυστικότητα των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**

- Μελέτη τρόπων διευκόλυνσης της εισόδου ξένων φοιτητών
- Αύξηση της ελκυστικότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης προς τους ξένους φοιτητές, στα πλαίσια του κυρίαρχου στρατηγικού στόχου να καταστεί η Κύπρος περιφερειακό κέντρο εκπαίδευσης και να αποτελέσει γέφυρα μεταξύ της Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Βόρειας Αφρικής, καθώς και του στρατηγικού στόχου της Ε.Ε. να καταστεί ο πιο ευνοϊκός προορισμός φοιτητών, ακαδημαϊκών και ερευνητών διεθνώς.

➤ **Πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση**

- Αύξηση της προσβασιμότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, με την εισαγωγή νέων προγραμμάτων στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και το Ανοικτό Πανεπιστήμιο, τη λειτουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου, καθώς και την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών Πανεπιστημίων, με βάση την εγκριθείσα νομοθεσία.
- Υιοθέτηση νέων ευέλικτων μεθόδων, όπως είναι η προώθηση του Ανοικτού Πανεπιστημίου και γενικά της εξ αποστάσεως μάθησης και της μάθησης με αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.
- Ενίσχυση της συμβολής της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη διά βίου μάθηση με διεύρυνση της πρόσβασης των μη παραδοσιακών φοιτητών, όπως των προερχόμενων από χαμηλά κοινωνικο-οικονομικά στρώματα.

➤ **Ενίσχυση Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας**

Η εκπαίδευση, η επιστημονική έρευνα, η τεχνολογία και η καινοτομία είναι βασικά στοιχεία της Οικονομίας της Γνώσης και καθοριστικοί παράγοντες για την αύξηση της παραγωγικότητας και την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας.

Η ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της βιομηχανίας αποτελεί βασική προϋπόθεση για την καινοτομία και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Βασικές προτεραιότητες στον τομέα αυτό είναι οι εξής:

- Ανάπτυξη του Ερευνητικού Δυναμικού.
- Ανάπτυξη της δυναμικότητας των ατόμων για έρευνα και καινοτομία, μέσω της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης και της απόδοσης έμφασης στις θετικές και τεχνολογικές επιστήμες.

- Ανάλυση ενιαίας και ολοκληρωμένης δράσης για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από τη μια και ερευνητικών και τεχνολογικών κέντρων και εκκολαπτηρίων, καθώς και επιχειρήσεων από την άλλη, για την παραγωγή καινοτόμων ιδεών και προϊόντων. Η προγραμματιζόμενη δημιουργία του Τεχνολογικού Πάρκου θα συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στον τομέα αυτό.
- Θέσπιση συστήματος παροχής κινήτρων και υποτροφιών για την προσέλκυση ικανών υποψηφίων από τις ασθενέστερες οικονομικά τάξεις.
- Αύξηση των δημοσίων δαπανών για την έρευνα
- Ενίσχυση και αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών των δημοσίων και ιδιωτικών ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης.
- Προώθηση της διεθνούς συνεργασίας στο θέμα.

➤ **Εδραίωση της Διαδικασίας της Bologna**

Για την προώθηση και edραίωση της Διαδικασίας της Bologna θα προωθηθούν τα πιο κάτω:

- **Χρήση των ECTS και του Συμπληρώματος Διπλώματος.** Επέκταση της χρήσης του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς πιστωτικών μονάδων (ECTS και του Συμπληρώματος Διπλώματος) σε όλα τα δημόσια και ιδιωτικά Ιδρύματα Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης με σκοπό τη διευκόλυνση της κινητικότητας και της διεθνούς ανάπτυξης προγραμμάτων σπουδών.
- **Προώθηση της κινητικότητας.** Θα γίνει προσπάθεια για διασφάλιση μεγαλύτερης διαφάνειας και ενημέρωσης, έτσι ώστε να διευκολύνεται η εργασία και οι σπουδές στο εξωτερικό.
- **Συμμετοχή των φοιτητών στο σχεδιασμό της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.** Οι φοιτητές πρέπει να είναι πλήρεις συνεργάτες στη διαμόρφωση πολιτικής για την τριτοβάθμια εκπαίδευση.

➤ **Διασφάλιση της ποιότητας της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης**

Η πιστοποίηση ποιότητας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση είναι υψίστης σημασίας για πλείστους λόγους, όπως, για παράδειγμα, για προώθηση της αριστείας στα πανεπιστήμια, υπεύθυνη λογοδότηση στην Πολιτεία, ικανοποίηση των αναγκών της αγοράς εργασίας, προώθηση της αναγνώρισης τίτλων σπουδών και της κινητικότητας. Για τη διασφάλιση της ποιότητας θα προωθηθούν τα ακόλουθα:

- Εσωτερική διασφάλιση ποιότητας από μέρους των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τη θεσμοθέτηση εσωτερικών μηχανισμών αξιολόγησης και πιστοποίησης ποιότητας, με σκοπό τη δημιουργία κουλτούρας ως προς την ποιότητα.
- Εξωτερική διασφάλιση ποιότητας μέσω ανεξάρτητων φορέων, η οποία να αντλεί από την εσωτερική διασφάλιση.
- Λειτουργία Εθνικού Φορέα Πιστοποίησης Ποιότητας (ΕΦΠΠ) για την επίτευξη και διατήρηση των απαιτούμενων ποιοτικών επιπέδων του προσφερόμενου έργου των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων, κρατικών και ιδιωτικών, της Κύπρου, επί συνεχούς βάσεως.
- Έλεγχος ποιότητας των εξωτερικών φορέων διασφάλισης ποιότητας με στόχο τη διασφάλιση της δικής τους καταλληλότητας και αξιοπιστίας ως προς τις αξιολογήσεις που διεξάγουν.

5.2.2. Ενίσχυση των Υποδομών και του Περιεχομένου Κατάρτισης

Η συνεχής βελτίωση του ποιοτικού επιπέδου της παρεχόμενης κατάρτισης, μέσω της ενίσχυσης και αναβάθμισης της υποδομής κατάρτισης των ιδρυμάτων και οργανισμών κατάρτισης καθώς και των επιχειρήσεων, παράλληλα με την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, αποτελούν απαραίτητα συστατικά ενός σύγχρονου συστήματος κατάρτισης ικανού να ανταποκρίνεται ευκολότερα και γρηγορότερα στις ολοένα μεταβαλλόμενες ανάγκες της οικονομίας του τόπου. Επί τούτου, σημαντική είναι και η προώθηση της σταδιακής εισαγωγής συστήματος αξιολόγησης και πιστοποίησης των συντελεστών παροχής κατάρτισης καθώς και της αξιοποίησης των δυνατοτήτων που παρέχουν οι τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας.

5.2.2.1. Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης Ιδρυμάτων και Επιχειρήσεων

Η ύπαρξη της αναγκαίας υποδομής κατάρτισης επενεργεί θετικά για τη δημιουργία πρόσθετης προσφοράς για δραστηριότητες κατάρτισης. Επομένως, θεωρείται απαραίτητη η δημιουργία νέας υποδομής κατάρτισης ή η ενίσχυση της υφιστάμενης ως μέτρο για αύξηση της συμμετοχής των εργοδοτούμενων σε δραστηριότητες κατάρτισης. Η ενδυνάμωση της υποδομής κατάρτισης πρέπει να είναι επιλεκτική κατά περίπτωση, αφού ληφθούν υπόψη διάφορες παράμετροι σε σχέση με τον προσανατολισμό της υποδομής όπως είναι οι επαγγελματικές κατηγορίες, οι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, οι θεματικοί τομείς καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων.

Η όσο το δυνατό μεγαλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών είναι απαραίτητη για την οικοδόμηση της ευρωπαϊκής κοινωνίας της γνώσης, μέλος της οποίας είναι και η Κύπρος. Η χρησιμοποίηση της νέας τεχνολογίας αναμένεται να συμβάλει στην ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση της παρεχόμενης κατάρτισης. Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων της νέας τεχνολογίας θα συνεισφέρει στη διεύρυνση του θεματολογίου κατάρτισης, στην αποτελεσματική σύνδεση προσφοράς και ζήτησης κατάρτισης και στην αύξηση της συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης. Οι νέες τεχνολογίες δημιουργούν το αναγκαίο υπόβαθρο για την ανάπτυξη καινοτομικών πρακτικών eLearning που θα υποβοηθήσουν την πρόσβαση σε δραστηριότητες κατάρτισης.

Η περαιτέρω ενίσχυση της υποδομής κατάρτισης των ιδρυμάτων και επιχειρήσεων θα προωθηθεί μέσω κατάλληλου εμπλουτισμού του υφιστάμενου Σχεδίου της ΑνΑΔ «Ενίσχυση της Υποδομής Κατάρτισης (de minimis)». Ειδικότερα, προβλέπονται διαφοροποιήσεις/εμπλουτισμός του Σχεδίου στη βάση:

- Των αποτελεσμάτων της μελέτης αξιολόγησης με τίτλο «Εκ των Υστέρων Αξιολόγηση (ex-post evaluation) των Υφιστάμενων Σχεδίων της ΑνΑΔ», η οποία ολοκληρώθηκε το Δεκέμβριο του 2006.
- Των προνοιών του Νέου Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης, το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη.

5.2.2.2. Αξιολόγηση και Πιστοποίηση των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης

Με στόχο την προσαρμογή του συστήματος κατάρτισης στις σύγχρονες ανάγκες της αγοράς εργασίας και της αγοράς κατάρτισης, με τη βελτίωση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης κατάρτισης, επιβάλλεται η σταδιακή εισαγωγή Νέου Συστήματος Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης σε συνδυασμό με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχουν οι τεχνολογίες πληροφορίας

και επικοινωνίας (ΤΠΕ). Απαραίτητα στοιχεία προς την κατεύθυνση αυτή είναι η αναβάθμιση των Εκπαιδευτών και η ενίσχυση της υποδομής κατάρτισης των Ιδρυμάτων/ Οργανισμών Κατάρτισης και των Επιχειρήσεων.

Επί του προκειμένου, επισημαίνεται ότι το προωθούμενο Νέο Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης των Συντελεστών Παροχής Κατάρτισης θα αναπτυχθεί κατά φάσεις, με έναρξη το 2006 και με στόχευση τη λειτουργία του το 2009. Η ανάπτυξη του συστήματος θα προωθηθεί με τη βοήθεια εξωτερικών συμβούλων, οι οποίοι θα αναλάβουν με την υπογραφή σχετικής συμφωνίας, την παροχή των προκαθορισμένων υπηρεσιών ανάπτυξης του συστήματος.

Σημειώνεται ότι η ανάγκη διασφάλισης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας της παρεχόμενης κατάρτισης υπογραμμίζεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Μαΐου 2000, με αναφορά στο Κοινό Πλαίσιο Διασφάλισης της Ποιότητας (CQAF) στην επαγγελματική κατάρτιση. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη – μέλη προτρέπονται να αναπτύξουν διάφορες συνεργασίες μεταξύ τους στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και να δημιουργήσουν δίκτυα με στόχο την ανταλλαγή εμπειριών και την αναβάθμιση των συστημάτων παροχής κατάρτισης.

5.2.3. Προώθηση Εθνικού Συστήματος Προσόντων

Η Δια Βίου Μάθηση διαδραματίζει αποφασιστικό ρόλο στη διαφύλαξη της ανταγωνιστικότητας και της κοινωνικής συνοχής στην ΕΕ. Ωστόσο, για την υλοποίησή της απαιτείται η ύπαρξη διαφάνειας και αναγνώρισης των προσόντων και διατάξεων που να δίνουν στους πολίτες τη δυνατότητα μεταφοράς των προσόντων τους ανάμεσα στα εθνικά και τομεακά συστήματα προσόντων. Αυτές οι συνθήκες θα διασφαλισθούν με τη βοήθεια του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, το οποίο θα αντιστοιχηθεί με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων, με στόχο να διευκολυνθεί η κινητικότητα των πολιτών στην Ε.Ε. στην εργασία και τα διάφορα εκπαιδευτικά συστήματα.

5.2.3.1. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Σε εθνικό επίπεδο, ουσιαστικό ρόλο στην προσπάθεια αυτή αναμένεται να διαδραματίσει η σταδιακή εισαγωγή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, το οποίο θα συμβάλει στην ποιότητα της δια βίου μάθησης και στην κινητικότητα του ανθρώπινου δυναμικού, στο πλαίσιο της πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων ως κοινής αναφοράς που θα καλύπτει τόσο τη Γενική Εκπαίδευση, σε όλα τα επίπεδα και όλες τις μορφές, όσο και την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση .

Η εισαγωγή Εθνικού Πλαισίου Προσόντων θα συμβάλει σε μεγάλο βαθμό στην αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του τόπου αλλά και στην προώθηση της κινητικότητας στην αγορά εργασίας και στη διευκόλυνση της πρόσβασης στα διάφορα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα. Κατά συνέπεια, θα συμβάλει ουσιαστικά στην προσπάθεια για αύξηση της παραγωγικότητας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας. Στη διαδικασία διαμόρφωσης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων θα ληφθεί υπόψη η ανάγκη πιστοποίησης της γνώσης που αποκτάται μέσω τυπικής, άτυπης και μη τυπικής εκπαίδευσης,

καθώς και το Ενιαίο Κοινοτικό Πλαίσιο για τη Διαφάνεια των Εκπαιδευτικών και Επαγγελματικών Προσόντων και Ικανοτήτων «Eurpass».

Βασικοί στόχοι της ανάπτυξης και εισαγωγής Εθνικού Πλαισίου Προσόντων είναι οι εξής:

- Διασφάλιση διαφάνειας, αναγνώρισης και συγκρισιμότητας των προσόντων που αποκτώνται στη γενική εκπαίδευση και κατάρτιση σε όλη τη διάρκεια της ζωής των πολιτών, σπουδαστών ή εργαζομένων, με στόχο την υποβοήθηση της διά βίου μάθησης και κινητικότητας τους
- Αντιστοιχία των επιπέδων αναφοράς του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με αυτά του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων για να είναι δυνατή η συνεργασία και η συμβολή στην επικοινωνία-κινητικότητα σπουδαστών και εργαζομένων
- Σύνδεση των εθνικών και τομεακών πλαισίων προσόντων
- Εισαγωγή κοινών σημείων αναφοράς που θα διευκολύνουν τους εκπαιδευόμενους και εργαζομένους να οργανώσουν τη σταδιοδρομία τους μέσα στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης

5.2.3.2. Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων

Θα πρέπει να σημειωθεί η έναρξη της σταδιακής εγκαθίδρυσης και λειτουργίας Συστήματος Επαγγελματικών Προσόντων στην Κύπρο, το οποίο θα αποτελεί μέρος του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, που θα προωθηθεί σε δύο φάσεις μέσα στην περίοδο 2006 – 2013, ως ακολούθως:

- Κατά τη διάρκεια της **πρώτης φάσης**, η οποία καλύπτει την περίοδο 2006-2007 έγινε ο ορισμός / αναθεώρηση πέντε πρότυπων επαγγελματικών προσόντων στα επαγγέλματα του Τραπεζοκόμου, Μάγειρα, Υπάλληλου Υποδοχής, Οικοδόμου και Πωλητή σε Λειανικό Εμπόριο. Κατά τη διάρκεια της πρώτης φάσης, παρέχονται ευκαιρίες πρόσβασης στο Σύστημα Επαγγελματικών Προσόντων από εργοδοτούμενους σε συναφή επαγγέλματα.
- Η δεύτερη φάση, η οποία καλύπτει την περίοδο 2007-2013, θα περιλαμβάνει την ανάπτυξη προτύπων για περίπου 25 επαγγέλματα σε διάφορα επίπεδα, κυρίως στους οικονομικούς τομείς της Μεταποίησης, Ξενοδοχειακής Βιομηχανίας, Κατασκευών, Εμπορίου / Επιδιόρθωσης Αυτοκινήτων καθώς επίσης και διατομεακά επαγγέλματα.

5.3. Έρευνα και Ανάπτυξη για Στήριξη της Δια Βίου Μάθησης

Η διεξαγωγή ερευνών και μελετών και η ανάληψη συναφών αναπτυξιακών δράσεων αποσκοπεί στην υποβοήθηση της διαμόρφωσης της κατάλληλης στρατηγικής για την ανάπτυξη της δια βίου μάθησης στην Κύπρο.

Η έρευνα και ανάπτυξη θα προωθηθεί κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 με ποικιλόμορφους τρόπους και δράσεις. Η θεματολογία των δράσεων έρευνας και ανάπτυξης καθορίζεται ενδεικτικά από τους ακόλουθους 3 θεματικούς τομείς:

- Τάσεις και Προβλέψεις Αναγκών Δια Βίου Μάθησης.
- Ανάπτυξη των Συστημάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.
- Αξιολόγηση των Επιδράσεων της Δια Βίου Μάθησης στην αύξηση της Παραγωγικότητας και Ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής Οικονομίας.

Θα επιδιωχθεί η δραστική συμβολή της έρευνας και ανάπτυξης στη βελτίωση και εκσυγχρονισμό των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης. Προς την κατεύθυνση αυτή, καθοριστικής σημασίας θα είναι η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος ηλεκτρονικής τεκμηρίωσης και διάχυσης των αποτελεσμάτων του διεξαγόμενου ερευνητικού και μελετητικού έργου, βασισμένου σε σύγχρονα εργαλεία διαχείρισης δεδομένων.

5.3.1. Τάσεις και Προβλέψεις Αναγκών Δια Βίου Μάθησης

Καθοριστικής σημασίας ερευνητικές δραστηριότητες, οι οποίες θα αναλαμβάνονται σύμφωνα και με σχετικές κατευθύνσεις πολιτικής της Ε.Ε., αποτελούν αφενός οι απαιτήσεις της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης και αφετέρου η διερεύνηση των τάσεων συμμετοχής του ανθρώπινου δυναμικού στη Δια Βίου Μάθηση και οι προβλέψεις των αναγκών Δια Βίου Μάθησης στην Κύπρο.

• Διαχρονικές Τάσεις Συμμετοχής στη Δια Βίου Μάθηση

Η καταγραφή και ανάλυση των τάσεων συμμετοχής στη Δια Βίου Μάθηση θα επιτυγχάνεται με την κατάλληλη αξιοποίηση διαθέσιμων στατιστικών στοιχείων από τη Στατιστική Υπηρεσία της Κύπρου αλλά και από άλλες πηγές.

• Προβλέψεις Αναγκών Δια Βίου Μάθησης

Οι προβλέψεις των αναγκών Δια Βίου Μάθησης θα αφορούν τόσο μακροχρόνιες προβλέψεις όσο και ετήσιες προβλέψεις με τη συμμετοχή των Κοινωνικών Εταίρων. Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση, οι προβλέψεις θα καλύπτονται με τη συγκέντρωση και επεξεργασία στοιχείων, τη διεξαγωγή μελετών και τη συστηματική παρακολούθηση των εξελίξεων, βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο στον τομέα

5.3.2. Ανάπτυξη των Συστημάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Η ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι σημαντικό να υποστηρίζεται από κατάλληλες ερευνητικές δραστηριότητες. Προς αυτή την κατεύθυνση πρέπει να αποδίδεται βαρύνουσα σημασία στην περιοδική εξέταση και απεικόνιση των υφιστάμενων συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Κύπρο, τόσο συνολικά όσο και σε σχέση με τις επιμέρους πτυχές τους.

Για την προαγωγή της ποιότητας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, απαιτείται να υιοθετηθούν ρυθμίσεις παρακολούθησης, οι οποίες να βασίζονται τόσο σε εσωτερικές όσο και σε εξωτερικές και διαφανείς διαδικασίες αξιολόγησης για τη διασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου ποιότητας. Παράλληλα, η υιοθέτηση μηχανισμών παρακολούθησης των συστημάτων θα επιτρέπει την έγκαιρη παρέμβαση και πρόληψη σε πολλαπλά επίπεδα προβληματικών περιοχών του συστήματος.

Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση, τα πιο πάνω αναμένεται να επιδιωχθούν με τη δημιουργία Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης, το οποίο θα έχει ως αποστολή να:

- Ενημερώνεται και συντηρεί μια οργανωμένη και περιεκτική βάση δεδομένων, στην οποία θα αποθηκεύονται όλα τα στοιχεία από τις έρευνες που διεξάγει, συμπεριλαμβανομένων και των στοιχείων που αφορούν την αξιολόγηση των καινοτομιών που έχουν εισαχθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Καταρτίζει λεπτομερές σχέδιο δράσης ανά έτος, στο οποίο περιλαμβάνονται οι επιστημονικές έρευνες (σκοπός, στόχοι, παραδοτέα, χρονοδιάγραμμα) και αξιολογήσεις (θέμα προς αξιολόγηση, χρονοδιάγραμμα) που στοχεύει να υλοποιήσει.

- Αξιολογεί τα αποτελέσματα των διαφόρων ερευνών/αξιολογήσεων, και ενδεχομένως συνθέτει τα αποτελέσματα ξεχωριστών, επιμέρους ερευνών, καθώς και μελετών που έχουν κατά καιρούς διενεργηθεί στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου και καταλήγει σε σχετικά πορίσματα και εισηγήσεις. Οι εισηγήσεις μπορεί να αφορούν αλλαγές σε επίπεδο εκπαιδευτικής πολιτικής ή αλλαγές σε επιμέρους εκπαιδευτικά ζητήματα.
- Τροφοδοτεί τα αρμόδια όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης με έγκυρα και αξιόπιστα δεδομένα για το εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου.

5.3.3. Αξιολόγηση των Επιδράσεων της Δια Βίου Μάθησης στην Αύξηση της Παραγωγικότητας και Ανταγωνιστικότητας της Κυπριακής Οικονομίας

Από πλευράς αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης η Κύπρος, ενώ συγκρίνεται πολύ ευνοϊκά με το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (26,4% του πληθυσμού μεταξύ 30-64 χρονών έχουν προσόντα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση το αντίστοιχο ποσοστό είναι 19,6%, στοιχεία 2002), από πλευράς παραγωγικότητας εργασίας βρίσκεται στο 75,5% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στοιχεία 2005).

Με βάση τις πιο πάνω διαπιστώσεις, ο στόχος της Κύπρου, στα επόμενα χρόνια, είναι η προώθηση καθιερωμένων ερευνητικών δραστηριοτήτων που να αποσκοπούν επικεντρωμένα στην αξιολόγηση των επιδράσεων της Δια Βίου Μάθησης, αποτελεί καθοριστικής σημασίας δραστηριότητα. Επί του προκειμένου, επισημαίνεται η σημαντικότητα της περιοδικής διεξαγωγής ενδιάμεσων ή/και εκ των υστέρων αξιολογήσεων για διαπίστωση των ακόλουθων σημαντικών πτυχών των επιδράσεων της Δια Βίου Μάθησης στην Κύπρο:

- Επιδράσεις στην Ανάπτυξη της Κυπριακής Οικονομίας.
- Επιδράσεις στην Αναβάθμιση των Ανθρώπινου Δυναμικού της Κύπρου.
- Επιδράσεις στην Αναβάθμιση των Κυπριακών Επιχειρήσεων.

Στα πλαίσια του πιο πάνω στόχου, το Κέντρο Παραγωγικότητας προωθεί έρευνα για διερεύνηση της αξιοποίησης του ανθρώπινου δυναμικού από τις Κυπριακές επιχειρήσεις με στόχο τον εντοπισμό και τη μελέτη των προβλημάτων που επηρεάζουν την παραγωγικότητα.

5.4. Βελτίωση και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση της Δια Βίου Μάθησης

Η αποτελεσματική υλοποίηση μιας στρατηγικής για τη Δια Βίου Μάθηση στην Κύπρο είναι στενά συνυφασμένη με τα συστήματα και τους μηχανισμούς διακυβέρνησης που υπάρχουν και λειτουργούν, καθώς και με συστήματα και μηχανισμούς που θα πρέπει να δημιουργηθούν. Ο άξονας προτεραιότητας για αποτελεσματική Διακυβέρνηση της Δια Βίου Μάθησης κατά την προγραμματική περίοδο 2007 – 2013 αφορά τρεις κατηγορίες δράσεων:

- Βελτίωση και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος.
- Βελτίωση και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση του Συστήματος Κατάρτισης.
- Βελτίωση Υφιστάμενων και Σύσταση Νέων Μηχανισμών Διακυβέρνησης Δια Βίου Μάθησης.

5.4.1. Βελτίωση και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση του Εκπαιδευτικού Συστήματος

Οι σύγχρονες εξελίξεις και οι πραγματικότητες του 21ου αιώνα, καθώς και η ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν καταστήσει τη μεταρρύθμιση του Κυπριακού Εκπαιδευτικού Συστήματος απαραίτητη. Είναι στα πλαίσια αυτά που διεξάγεται σήμερα ο διάλογος για την Εκπαιδευτική Μεταρρύθμιση. Οποιαδήποτε, όμως, μεταρρυθμιστική προσπάθεια δύσκολα θα μπορέσει να υλοποιηθεί αποτελεσματικά και να καθιερωθεί χωρίς την ανάλογη βελτίωση και αλλαγή στη δομή και οργάνωση του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, το οποίο, μέσα στο σημερινό συγκείμενο, είναι αναγκαίο να εντείνει το στρατηγικό ρόλο που επιτελεί. Ως εκ τούτου, το Υπουργείο δεν μπορεί πλέον να παραμένει οργανωμένο και στελεχωμένο με βάση αναχρονιστικά οργανογράμματα, πρακτικές, τρόπους σκέψης και θεσμούς σαράντα, περίπου, χρόνων.

Για επίλυση των αδυναμιών της διοικητικής δομής του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού είναι αναγκαίο να προωθηθεί η αναδόμηση του Υπουργείου στον τομέα εκπαίδευσης, με βάση τους ακόλουθους άξονες:

- Αποκέντρωση
- Δημιουργία οριζόντιων και επιτελικών δομών
- Δημιουργία νέων μόνιμων οργανικών θέσεων Λειτουργών σε αντικατάσταση αποσπάσεων
- Δημιουργία δυνατότητας τοποθέτησης εκπαιδευτικών στο Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, για άσκηση συγκεκριμένων καθηκόντων, για καθορισμένο χρονικό διάστημα
- Επιμόρφωση στελεχών
- Διεξαγωγή εξειδικευμένων μελετών οργάνωσης και μεθόδων για το αρχείο και το λογιστήριο

Σχετικά επισημαίνεται ότι το όλο θέμα της αναδόμησης του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, βρίσκεται στο τελικό στάδιο μελέτης μεταξύ του εν λόγω Υπουργείου, του Γραφείου Προγραμματισμού και του Τμήματος Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού.

5.4.2. Βελτίωση και Αποτελεσματική Διακυβέρνηση του Συστήματος Κατάρτισης

Βασική προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων της ΑνΑΔ και τη συμβολή της στην επίτευξη των εθνικών στόχων, συμπεριλαμβανομένης της αναθεωρημένης Στρατηγικής της Λιτσαβόνας, καθώς και για τη βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει και την αποδοτικότερη λειτουργία της, είναι η εντατική προσπάθεια για δραστική επαύξηση της αποτελεσματικότητας του οργανισμού.

Προς την κατεύθυνση αποτελεσματικότερης διακυβέρνησης της ΑνΑΔ, καθοριστικής σημασίας θα είναι η ολοκλήρωση του έργου της αξιολόγησης από εξωτερικούς συμβούλους της μέχρι τώρα λειτουργίας της ΑνΑΔ (scrutiny exercise), και της υλοποίησης εισηγήσεων για αποτελεσματική άσκηση του ρόλου και επιτέλεση της αποστολής της, χρησιμοποιώντας σύγχρονες μεθόδους οργάνωσης, διαδικασίες και συστήματα διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων και συστημάτων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Επί του προκειμένου, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση, δηλαδή η χρήση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας (ΤΠΕ), αποτελεί σημαντικό εργαλείο για τη μεταρρύθμιση των υπηρεσιών που παρέχει η ΑνΑΔ με στόχο τη δραστική βελτίωση της ποιότητας και

αποτελεσματικότητάς τους. Οι ΓΠΕ αποτελούν σημαντικό μέσο για να καταστούν οι διαδικασίες διακυβέρνησης λιγότερο γραφειοκρατικές και περισσότερο ανοικτές και διαφανείς. Είναι επομένως σημαντικό, κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013, η ΑνΑΔ να στοχεύσει σε δραστική επαύξηση της αποτελεσματικότητάς της, με προώθηση κατάλληλων ενεργειών στα ακόλουθα πεδία δράσης:

- Οργανωτική και Διοικητική Αποτελεσματικότητα ΑνΑΔ.
- Αποτελεσματική Οικονομική Διαχείριση ΑνΑΔ.
- Αποτελεσματικές Δημόσιες και Διεθνείς Σχέσεις ΑνΑΔ

5.4.3. Βελτίωση Υφιστάμενων και Σύσταση Νέων Μηχανισμών Διακυβέρνησης Δια Βίου Μάθησης

Η αποτελεσματική διακυβέρνηση της Διά Βίου Μάθησης απαιτεί όπως η παρακολούθηση της υλοποίησης της σχετικής στρατηγικής γίνεται στο ανώτατο δυνατό επίπεδο. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Στρατηγική Διά Βίου Μάθησης, η οποία εγκρίθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο (Απόφ. Αρ. 66.304 ημερ. 7.11.07), περιλαμβάνει τη σύσταση Εθνικής Επιτροπής Δια Βίου Μάθησης. Επίσης έχει συσταθεί, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Απόφ. □□. 64.892 □□□□. 17.1.2007) το Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης για την περίοδο 2007-2013, ενώ το Γραφείο Προγραμματισμού έχει οριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (Απόφ. Αρ. 64.597 ημερ. 9.11.2006) ως η αρμόδια Εθνική Αρχή για το εν λόγω Ίδρυμα.

5.4.3.1 Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης

Για την προώθηση της υλοποίησης της Στρατηγικής Δια Βίου Μάθησης θα συσταθεί Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης. Η Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης θα έχει τη γενική ευθύνη διαμόρφωσης προτάσεων πολιτικής για τη δια βίου μάθηση και παρακολούθησης της υλοποίησης της πολιτικής για τη δια βίου μάθηση.

Πιο συγκεκριμένα ο ρόλος της Επιτροπής θα επικεντρωθεί:

- Στην παρακολούθηση της εφαρμογής της στρατηγικής και στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων, καθώς και στη διατύπωση εισηγήσεων για αναθεώρηση της, όπου αυτό κρίνεται σκόπιμο
- Στην εξασφάλιση της συμμετοχής και στο γενικότερο συντονισμό όλων των εμπλεκόμενων φορέων στη διαμόρφωση και υλοποίηση της στρατηγικής.

Στην Εθνική Επιτροπή Διά Βίου Μάθησης θα πρέπει να συμμετέχουν όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία και Υπηρεσίες του Κράτους και όλοι οι κοινωνικοί εταίροι σε ανώτατο επίπεδο.

Η Συντονιστική Επιτροπή, που ετοίμασε την παρούσα Έκθεση (Γραφείο Προγραμματισμού ως πρόεδρος, Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Κέντρο Παραγωγικότητας και Αρχή Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού) θα

μελετήσει τη σύνθεση και τους όρους εντολής της Εθνικής Επιτροπής Διά Βίου Μάθησης και θα ετοιμάσει Πρόταση προς το Υπουργικό Συμβούλιο, για έγκριση.

5.4.3.2 Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης

Για τη συμμετοχή των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης για την περίοδο 2007-2013, η Κυβέρνηση έχει προχωρήσει στη σύσταση νέου ανεξάρτητου Ιδρύματος Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης (Απόφ. Υπουργικού Συμβουλίου με Αρ. 64.892 ημερ. 17.1.2007).

Το Ίδρυμα προορίζεται να αποτελέσει το φορέα, μέσω του οποίου θα προωθούνται και θα υλοποιούνται στην Κύπρο τα εκπαιδευτικά προγράμματα χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Προς το σκοπό αυτό το ίδρυμα θα επιχορηγεί, με κονδύλια τα οποία θα παραχωρούνται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπαιδευτικά και άλλα ιδρύματα και οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, όπως επίσης και εκπαιδευτικούς, μαθητές, σπουδαστές, φορείς κατάρτισης και καταρτιζόμενους.

Σημειώνεται σχετικά ότι το Γραφείο Προγραμματισμού έχει οριστεί από το Υπουργικό Συμβούλιο (□□□□. □□. 64.597 □□□□. 9.11.2006) ως η Εθνική Αρχή για το εν λόγω Ίδρυμα.

6. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

Η χρηματοδότηση των έργων/σχεδίων Δια Βίου Μάθησης που θα προωθηθούν κατά την περίοδο 2007-2013 θα προέλθει από τις ακόλουθες πηγές:

- (ι) Την Ευρωπαϊκή Ένωση, μέσω της συγχρηματοδότησης από,
  - το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, στα πλαίσια του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) και,
  - □□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□, στο νεοσύστατο Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης, για την επιχορήγηση σχεδίων που εμπίπτουν στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Διά Βίου Μάθησης 2007-13. (Ο Κρατικός Προϋπολογισμός βαρύνεται μόνο κατά τη συνεισφορά του Κράτους στα διοικητικά έξοδα του Ιδρύματος (£ 300.000 για το 2008).

- (ii) Τους εθνικούς πόρους.

Για τα συγχρηματοδοτούμενα από την Ε.Ε. σχέδια /έργα, πιο πάνω, η συνεισφορά της Κύπρου θα καταβάλλεται με χρήση των προνοιών που έχουν εγκριθεί/συμφωνηθεί στους

Κρατικούς Προϋπολογισμούς του 2007 και 2008, αντίστοιχα ή θα εγκριθούν, κάτω από δημιουργηθέντα ως επί το πλείστον Άρθρα, σε μελλοντικούς Κρατικούς Προϋπολογισμούς.

Τα έργα / σχέδια, πέραν των συγχρηματοδοτούμενων από την Ε.Ε., θα χρηματοδοτούνται από εγκεκριμένα Άρθρα και κρατικά κονδύλια στους Προϋπολογισμούς των Υπουργείων, όπως π.χ. για την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Τέλος, τα έργα / σχέδια, τα οποία δεν καλύπτονται από εγκεκριμένες πρόνοιες στον Προϋπολογισμό, θα υποβάλλονται, μέσω □□□ □□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□, στο Υπουργικό Συμβούλιο για έγκριση, κατόπιν μελέτης τους από την Εθνική Επιτροπή Διά Βίου Μάθησης.

7. ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΕΥΣΕΙΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

7.1. Μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του Σχολείου

Με βάση στοιχεία της EUROSTAT το ποσοστό των νέων 18-24 ετών που δεν έχουν συμπληρώσει το δεύτερο κύκλο της Μέσης Εκπαίδευσης ανήλθε σε 18,1% το 2005. Όπως εξηγείται στη Παράγραφο 3.2.1.1.1 πιο πάνω, το ποσοστό αυτό δεν αντανακλά την κυπριακή πραγματικότητα. Εν τούτοις, αναγνωρίζεται η ανάγκη περαιτέρω μείωσης του ποσοστού αυτού σε επίπεδα μικρότερα του 10%.

7.2. Μείωση του αναλφαβητισμού των νέων ηλικίας 15 ετών και άνω

Το κριτήριο αναφοράς που έχει θέσει η ΕΕ είναι η επίτευξη ποσοστού 15,5% των μαθητών με επίπεδο επίτευξης στο δοκίμιο αναγνωστικού αλφαβητισμού της PISA ένα και πιο κάτω. Επειδή η Κύπρος δε συμμετέχει στην υπό αναφορά έρευνα, δεν υπάρχουν συγκρίσιμα στοιχεία. Τα διαθέσιμα στοιχεία εμπεριέχονται στη Στατιστική της Εκπαίδευσης 2003/2004, όπου γίνεται αναφορά σε ποσοστό 3% αναλφάβητων ηλικίας 15 και άνω για το έτος 2001. Στόχος θα είναι η συνεχής μείωση του ποσοστού των ατόμων με λειτουργικό αναλφαβητισμό.

7.3. Αύξηση των Αποφοίτων Ανώτερης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

Το ποσοστό των ατόμων ηλικίας 20-24 ετών που συμπλήρωσαν την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση ήταν 79% το 2000, 77,6% το 2004 και 80,7% το 2005 σε σύγκριση με 77,3% που ήταν ο Μ.Ο. της ΕΕ των 25 το 2005. Στόχος θα πρέπει να είναι η αύξηση του ποσοστού στο 85% μέχρι το 2010, που είναι το κριτήριο αναφοράς που έχει θέσει η Ε.Ε.

7.4. Αύξηση της Συμμετοχής Ενηλίκων στη Δια Βίου Μάθηση

Η συμμετοχή των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών σε προγράμματα διά βίου εκπαίδευσης αυξήθηκε από 3,1% που ήταν το 2000 σε 9,3% το 2004 και μειώθηκε σε 5,6 % το 2005 σε σύγκριση με 11% που είναι ο Μ.Ο της Ε.Ε. το 2005 και 12,5% που είναι ο στόχος της Ε.Ε. για το 2010. Στόχος θα πρέπει να είναι η αύξηση του ποσοστού των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών που συμμετέχουν σε προγράμματα Διά Βίου Μάθησης στο 12,5% μέχρι το 2010

7.5 Αύξηση των αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης στα Μαθηματικά, τις Θετικές Επιστήμες και την Τεχνολογία

Σύμφωνα με στοιχεία της EUROSTAT, το ποσοστό αποφοίτων Ανώτατης Εκπαίδευσης στα Μαθηματικά, τις Θετικές Επιστήμες και την Τεχνολογία, έχει αυξηθεί κατά 17,6% στην Κύπρο την περίοδο 2000-2003, σε σύγκριση με 16% που ήταν ο αντίστοιχος μέσος όρος των 25 Κρατών Μελών της Ε.Ε. Τα πιο πάνω ποσοστά αύξησης είναι ήδη ψηλότερα από τον τεθéntα από την Ε.Ε. στόχο για αύξηση του ποσοστού των εν λόγω αποφοίτων στα Κράτη Μέλη κατά 15%, τουλάχιστο, την περίοδο 2000-2010. Παρόλα αυτά χρειάζεται να επιδιωχθεί περαιτέρω αύξηση του ποσοστού για την Κύπρο στα πλαίσια της πολιτικής για ανάπτυξη της τεχνολογικής έρευνας και της καινοτομίας.

*****